

ΟΙ ΠΕΛΑΡΓΟΙ ΤΟΥ ΙΒΥΚΟΥ.

Α'.

ΕΝΩ οί λαοί τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος συνηθορίζοντο περὶ τὴν ἀφνειὰν Κόρινθον διὰ νὰ ἴδωσι τὰς ἀρματοδρομίας καὶ νὰ ἀκούσωσι τὰ ἄσματα τοῦ περιφήμου ἀοιδοῦ τῆς ἐποχῆς Ἰβύκου, ὁ φίλος οὗτος τῶν θεῶν, ὁ παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ποιητικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἀρμονίαν τῶν στίχων προικισθεὶς, ἀνεχώρει ἀπὸ τὸ Ῥήγιον ὡς περιηγητῆς, αἰσθανόμενος ἤδη πάλλουςαν τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦ ἐμπνέοντος αὐτὸν αἰσθηματος.

Ἐρρίπτοντο δὲ ἤδη ἐπὶ τοῦ Ἀκροκορίνθου τὰ βλέμματα αὐτοῦ, βαδίζοντας περιχαρῶς διὰ τῶν μυστηριωδῶν τοῦ Ποσειδῶνος δασῶν, ὅτε, οὐδὲν παρατηρῶν ἐκτὸς τῶν πελαργῶν, οἵτινες ἐζήτουν τὴν θερμότητα τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν καὶ συνώδευον αὐτὸν, ἀπέτεινεν αὐτοῖς τὸν λόγον οὕτω:

« Χαίρετε, πτηνὰ προσφιλή, διανύσαντα τὴν θάλασσαν συγχρόνως μετ' ἐμοῦ! Ἡ τύχη μου ὁμοιάζει πρὸς τὴν ὑμετέραν· ἐρχόμεθα ἀμφοτέρωι μακρόθεν καὶ πορευόμεθα, ζητοῦντες φιλοξενίαν. Ἄς ὦμεν πιστοὶ εἰς τὸν Ξένιον Δία, τὸν προστατεύοντα τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τοὺς ξένους! »

Ἐνῶ δὲ ἀκολουθῶν τὴν ὁδὸν του ἔφθασεν ἐν τῷ μέσῳ δάσους, αἴφνης φονεῖς παρελθόντες σταματῶσιν αὐτόν. Ἀνθίσταται κατ' ἀρχὰς ὁ φοιβόληπτος μουσουργός, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ βραχίον αὐτοῦ, ὁ τῆς λύρας εἰθισμένος νὰ ἐντείνῃ τὰς ἐλαφρὰς χορδὰς ἢ τοῦ δυσκάμπτου τόξου, καταπίπτει καταπεπονημένος. Ἐπικαλεῖται πρὸς βοήθειαν θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, ἀλλὰ φωναὶ ἀνωφελεῖς! ἐφ' ὅσον ἡ φωνὴ του ἐξετείνετο οὐδὲ εἰς ἀνθρώπος ὑπῆρχεν.

« Οἴμοι! ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους πλήρης ἀπελπισίας· πέπρωται λοιπὸν νὰ ἀποθάνω ἐνταῦθα ὑπὸ ἀθλίων κα-

κούργων καὶ ἐπὶ ξένης γῆς, ἐνθα οὐδεὶς θὰ με κλύσῃ, οὐδεὶς θὰ με ἐκδικηθῇ! »

Καὶ τὰς λέξεις ταύτας προφέρων, πίπτει κατατρωθεὶς. Ἀλλὰ παραχρῆμα οἱ πελαργοὶ διαβαίνουσιν ἀκούει τὰς ὀξείας αὐτῶν φωνὰς, καίτοι δὲ μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς ἴδῃ πλέον, συνάγει ὄλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ κράξῃ: « Ἄν οὐδεμία φωνὴ ἠγέρθη πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου μου, ἡ ὑμετέρα τοῦλάχιστον, πτηνὰ φιλόσοργα, ἄς ἐγκαλέσῃ τοὺς φονεῖς μου! »

Εἶπε καὶ ἀπέθανε.

Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῶν ὥρων ἀνεῦρον πτόμα τι εἰς τὸ δάσος. Καίτοι δὲ παραμεμορφωμένον, ἀναγνωρίσας τὸν Ἰβυκὸν ὁ μέλλον ξενοδόχος αὐτοῦ, « Οὕτω λοιπὸν, ἀνέκραξεν, ὠφείλον νὰ σὲ εὕρω ἐγὼ, ὅστις ἤλπιζον νὰ σὲ ἴδω φέροντα ἐνδύξως στέφανον νίκης; »

Ἄπαντες οἱ ξένοι, συνελθόντες εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκλαυσαν τὸν Ἰβυκὸν. Ἄπαντα ἡ Ἑλλάς συνεκινήθη, καὶ πᾶς τις ἐλυπήθη αὐτόν, ὁ δὲ λαὸς συνήχθη εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ζητῶν μετ' ὀργῆς ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ καὶ ἰκανοποίησιν τῆς ψυχῆς του διὰ τοῦ αἵματος τῶν φονέων.

Ἀλλὰ πῶς νὰ ἀναγνωρίσωσι τὰ ἴχνη τοῦ ἐγκληματίου ἐν μέσῳ τοῦ συρρέουσιν εἰς τὴν ἐορτὴν πλήθους; Ἰπὸ ληστῶν προσεβλήθη ὁ θεοφιλὴς Ἰβυκός, ἡ ἐγένετο θῦμα ἀγενοῦς φίλου; Μόνος ὁ ἥλιος ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τὸ μυστήριον τοῦτο. Τίς οἶδεν ἂν, ἐνῶ ἡ ἐκδίκησις ἐζήτει τὸν φονέα, οὗτος περιεφέρετο εὐτόλμως ἀναμέσον τῆς πανηγύρεως τῶν Ἑλλήνων, ἀπολαύων τοὺς καρπούς τοῦ ἐγκλήματός του; Τίς οἶδεν ἂν δὲν ἐξύβριζε τοὺς θεοὺς, μέχρι τῶν πυλῶν τοῦ ναοῦ αὐτῶν προσερχόμενος, ἢ ἂν δὲν εὐρίσκετο μετὰ τοῦ πλήθους τοῦ πορευομένου ἤδη πρὸς τὸ θέατρον;

Β'.

Τὰ ἐδώλια εἰσὶν ἀλλεπαλλήλως τεταγμένα. Οἱ κίονες τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου οἰκοδομημάτων κλονοῦνται σχεδὸν ὑπὸ τὸ βαρὺ τοῦτο φορτίον. Οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος προστρέγουσι, διψῶντες τὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισιν τῶν θουρίων δραμάτων τοῦ ἀρειμανίου Λίσχυλου, ἢ τῶν περιπαθεστάτων τραγωιδῶν τοῦ ἡδυπεοῦς Σοφοκλέους. Τὸ παρχώδες τοῦτο κῦμα τοῦ πλήθους ὁμοιάζει θαλάσσιον σάλον ἄπαντες συνθλίβοντα εἰς τὸν εὐρὺν περίβολον τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐπὶ τῶν μακμαρίων βαθμίδων τοῦ ἀμφιθεάτρου, αἰωρομένου ὑπερηφάνως εἰς τοὺς ἀέρεις.

Τίς δύναται νὰ ἀριθμήσῃ πάντας τοὺς λαοὺς τούτους; Τίς δύναται νὰ ὀνομάσῃ πάντας τοὺς εὐράντας ἐκεῖ ξενίαν; Παρήσαν αὐτόθι καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀλίδος, καὶ ἀπὸ τῆς Φωκίδος, καὶ ἀπὸ τῆς Σπάρτης; ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἀσίας παρχαίων, καὶ ἀπὸ τῶν νήσων ὅλων. Πάντες δὲ οὗτοι οἱ λαοὶ ἀκούουσι τὴν πένθιμον μελωδίαν τοῦ χοροῦ, ὅστις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βάλου τοῦ θεάτρου μεγαλοπρεπῶς καὶ σοφῶς, καὶ προχωρῶν ἐν ῥυθμῷ περιέρχεται τὴν σκηνήν.

Οὐδεμία γυνὴ τοῦ κόσμου τούτου ὁμοιάζει πρὸς τινὰ τῶν γυναικῶν τοῦ χοροῦ ἐκείνου· οὐδέποτε εἰς οἶκον θνητοῦ ἐφάνη παρομοία μορφή. Τὸ ἀνάστημά των ἦν γιγάντειον· μέλας μανθῶνας πίπτει ἐπὶ τῶν λειποσάρκων πλευρῶν των, καὶ εἰς τὰς κατίσχονας αὐτῶν χεῖρας φέρουσι δάδας, λάμπιν ἀπαίσιον ἐκριπτούσας· ἀντὶ δὲ τριγῶν βλέπει τις σσημένους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν τρομερῶν τούτων πλασμάτων ὄφεις δηλητηρίου πλήρεις.

Ὁ καταπληκτικὸς οὗτος χορὸς ἔδει προβαίνειν τὸν ὀλίγον ἐκείνον ὕμνον, ὅστις εἰσδύει εἰς τὴν ψυχὴν καὶ καταγομοφῶν διὰ τῶν ἐκτουθῶν δεσμῶν τὴν διάνοιν τοῦ ἐνόχου. Οἱ λόγοι τοῦ χοροῦ τούτου ἄσματος ἀντιχοῦσι, τυχάνουσι τοὺς ἀκούοντας, οὐδεμία δὲ λύρα συνοδεύει αὐτούς.

« Εὐτυχῆς, κρᾶζουσιν αὐτὰ, εὐτυχῆς ὁ μὴ αἰσθάνῃς τὸ ἐγκλημα καταστρέφον τὴν ἀπλοϊκὴν ἀθλιότητα » τῆς ψυχῆς τοῦ! τὸν τοιοῦτον οὐδέποτε καταδιώξομεν· » ὁ τοιοῦτος ἄς ἐπιδιώκῃ ἐλευθέρως τὸ ἔργον του. Ἀλλὰ » δυστυχία εἰς ἐκείνον, ὅστις ὑπέκρυψεν ἢ ἐπραξε φόνον! » ἢ παρχαλοῦσθαι τὰ βήματά του, ἡμεῖς, αἱ τρομερὰ κῶρα τῆς νυκτός. Ἄς μὴ φαντασθῇ ὅτι ἢ μᾶς » διαφύγῃ! ἔχομεν πέρυγας καὶ θέλομεν τὸν προφάσει » παντοῦ, ὅπου ἂν ἤθελε καταφύγει· καταδιώξομεν ἀδικ- » λείπτως τὸν ἔνοχον μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ κράτους τῶν » σκιῶν! »

Οὕτω ψάλλουσι χορεύουσιν αἱ Εὐμενίδες τὸν πένθιμον αὐτῶν χορὸν, σιγῇ δὲ θανάτου ἐπιπέθεται ἐπὶ πᾶν τὸ πλήθος, ὡς εἰ αὐτὴ ἡ θεότης ἦν παρούσα, καὶ ὡς ἂν ἡ παρουσία αὐτῆς μετέβαλλεν ἄπαντας εἰς λίθινα ἀγάλματα ἐπὶ λίθινων ἀκινήτων ἐδράνων. Καὶ ὁ χορὸς, ἀκολουθῶν τὸ βᾶδισμά του, ἀνασφραξεί βραδέσι καὶ ἐρρήθιμοις βήμασιν εἰς τὸ βᾶθος τοῦ θεάτρου.

Ἡ ψυχὴ ἐκάστου θεατοῦ φαίνεται ταλαντευομένη μεταξὺ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους. Ἐκαστος ἀποδίδει σέβας πρὸς τὴν ἀόρατον καὶ ἀνηλεῆ ἐκείνην δύναμιν, ἥτις γρηγορεῖ ἐν τῷ σκότει, πλέκει τὰ νήματα τῆς εἰμαρμένης τοῦ ἀνθρώπου, παρχαλοῦσθαι τὸν ἔνοχον, φεύγει τὸ φῶς καὶ ἀποκαλύπτεται ἐνίοτε εἰς τὴν ἀμαρτωλὸν ψυχὴν.

Πάρχυτα ἐπὶ τινος τῶν ὑψηλοτέρων βάλου ἀκούεται φωνὴ λέγουσα: « Ἴδὲ, ἰδὲ, Τίμωθε! οἱ πελαργοὶ τοῦ Ἰβύκου! » Καὶ ἐνταῦθα νέφος διέρχεται τὸν κυανοῦν οὐρανόν, καὶ φαίνεται πλήθος πελαργῶν ἱπταμένων.

Ἰβυκος! τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπιπίπτει ὡς ὁ ἐκ μηχανῆς θεὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν θεατῶν καὶ ἀνανεῖ τὴν λύπην αὐτῶν, οἱ δὲ ἐξῆς λόγοι περιπίπτουσι ἀπὸ στόματος εἰς στόμα: « Ὁ Ἰβυκος, τὸν ὅποιον χεῖρ φονέων κατέβαλε, καὶ τὸν ὅποιον ἐκλάσκαμεν! Τίς ὁμιλεῖ περὶ αὐτοῦ, ὅποιον σχέσις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἱπταμένων πελαργῶν; »

Καὶ αἱ ἐρωτήσεις διπλασιάζονται, θλιβερὸν δὲ προαίσθημα κατακαμβάνει ταχέως πάντα τὰ πνεύματα.

— Προσέξατε, ἀνέκραζεν ἐπὶ τέλους τὸ πλήθος, εἰς τὴν δύναμιν τῶν Εὐμενίδων! Ὁ ποιητὴς; ἢ λάβῃ ἐκδικησιν· ὁ φονεὺς ἐπροδόθη ἀφ' ἐαυτοῦ. Συλλάβετε ἐκείνον, ὅστις ὁμίλησε περὶ τοῦ Ἰβύκου! ἄς δικασθῇ!

Ὁ εἰπὼν τοὺς διαφυγόντας τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων αὐτοῦ ἀσυνέτους ἐκείνους λόγους ἠθέλησε νὰ τοὺς ἀναχαιτίσῃ, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων προβαλλόμενος ὡς ἐπεξήγησιν· ἀλλ' ἦν πολὺ ἀργά. Τὰ ὄγρα χεῖλη του, ἢ ἐκπληξίς τοῦ προσώπου του, τὰ τρέμοντα μέλη του προδίδουσι τὸ ἐγκλημα του. Ἀποσπᾶται αὐθόρῃ τῆς ἐδρας του, σύρεται ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, ἢ δὲ σκηνὴ μεταβάλλεται εἰς δικαστήριον, καὶ ἡ ἐκδίκησις καταρθάνει τὸν φονέα καὶ τοὺς συνενόχους του.

Οὕτω δὲ οἱ πελαργοὶ, οὗς ὁ Μουσοφιλὴς Ἰβυκος ἀποθνήσκων ἐπεκκλήσθη μάρτυρας τοῦ θανάτου του, ἐκπληροῦσι θαυμασίως τὴν ἀποστολὴν των.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ.

(Ἀπόσπασμα τοῦ παρ' ἡμῶν ἀπικραθέντος λογιῶν κατὰ τὴν ἐπαρῆν τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης Μνημοσύνης.) (I)

Καθὼς ὅταν ὁ ἥλιος προβαίνει ἀκτινοβολῶν, αἱ φλογερὰ ἀκτίνες του διακλύουσι μακρόθεν τὰς ζοφερὰς ἀναθυμιάσεις τῆς νυκτός, διαχυγῆς δὲ οὐρανὸς ὡς κρουσταλλώδης πέπλος ἐπιστεγάζει τὸ μεγαλοπρεπὲς θέλημα τῆς πανηγυρίζουσας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φωτός φύσεως, οὕτω καὶ ὁ ἥλιος τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ καὶ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως ὁ φωταυγὴς φωστὴρ τὴν αὐτὴν προξενεῖ μαρτυρικὴν ἐπενέργειαν ἐπὶ τῶν κοινωνιῶν, ὁσάκις ὑψοῦται μεγαλοπρεπῆς καὶ φαισφόρος εἰς ὀρίζοντας μὴ ἐπισκιαζόμενος ὑπὸ τῶν παρχαλῶν νεφῶν τῶν προλήψεων, τῆς ἰδιοτελείας καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῶν μόνων ἐπιπροσθούτων εἰς πᾶσαν ἀνάπτυξιν παθῶν. Τίς δύναται νὰ ἀντιλέξῃ ὅτι αἱ ἀκτίνες τοῦ τοιοῦτου εὐεργέτου ἡλίου, ὅπου ἂν ἤθελον βροθῆ ἀπαξ, δὲν φωτίζουσι καὶ λαμπρύνουσι καὶ δὲν διακλύουσι ταῦτοχρόνως πᾶν τὸ σκοτεινὸν καὶ εἰδωχόε; Μπ-

(I) Τὸ πολλοῦ λόγου ἄρον τοῦτο καθήκον, οὗτως σημανθῆναι ἀποτελοῦντες ἐλάττωτον μέρος, ἐκτελεῖ ἐπαχῶς τὸν προορισμὸν του. Διότι οὐ μόνον ὁρμητικῶς λογίον καὶ φιλοκλίον ἀποδίδει ὅσα μέτρα, ἀλλὰ καὶ ὑπερτερεῖ τὰ λοιπὰ Λέσχα, καθότι ὁ Κωνσταντῖνος αὐτοῦ ἀπαρχοῦται ἀσχηρῶς πᾶν ὅπου ὀδύνη εἶδος παρῶν, μὲν καὶ αὐτῶν τῶν ἀθωοτέρων. Εὐχόμεθα ὅλας δυνάμεις, ὅπως τοιαῦτα ἔργα Νεμεσσεως μὴ βάλωι βέλοσι!

κάρου ἀληθῶς οἱ ὀρίζοντες ἐκείνοι, οἵτινες ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ φωταυγοῦνται ὑπὸ τοιοῦτων ἡλίων, ὑπὸ τοιοῦτων φωστῆρων τῆς προόδου καὶ τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ! Ἐπιτραπήτω δὲ ἡμῖν νὰ ἀναπτύξομεν διὰ βραχέων, εἰς τί συνίσταται ἡ ὁποία τίς ἐστίν ἡ φύσις τοῦ πολλάκις κακῶς ἐννοουμένου καὶ κάκιστα διὰ τοῦτο ἀποτελέσματα εἰς πολλὰς κοινωνίας προξενούντος πολιτισμοῦ.

Δύο εἰσὶ, καθ' ἡμᾶς, τὰ πρότιστα συστατικά, ἢ μάλλον τὰ κύρια ἐλατήρια τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ ἢ ἐξευγενισμοῦ καὶ ταῦτα ἐξέστω ἡμῖν ὑποδείξει διὰ τῶν ἀληθῶς ἱερῶν καὶ παλμοῦς ἐν ταῖς αἰσθανομέναις καρδίαις διεγειρόντων ἐξῆς ὀνομάτων: Θρησκεία καὶ Παιδεία.

Τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας εἶνε σύμφυτον μὲ τὸν ἄνθρωπον, εἶνε αἶσθημα οὐράνιον, ἄνωθεν καταβαίνον, διότι τὸ ἐνέστανεν εἰς τὴν καρδίαν του ἢ ἀπειρος ἀγαθότης τοῦ οὐρανοῦ πρὸς παρχαλοῦσθαι του εἰς τὴν παρούσαν πολυώδυνον ζωὴν. Εἶνε θεῖον, διότι συνδέει ἀκατανοήτως τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν πλάστην του Θεοῦ. Εἶνε ἀτελεύτητον, διότι τελευτᾷ μὲν ὁ φθορὸς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ παντοδύναμον Ὄν πίστις του εἶνε ἡ κλίμαξ, δι' ἧς ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ ἄσφατος ψυχὴ του. Ποῖον ἀπονενοημένον ἐπὶ τῆς γῆς πλάσμα δὲν ἠσθάνθη τὴν ὑπαρξίν του Αἰωνίου ὄντος; Ποῖος ἀδύνατος θνητὸς, ποῖος ἄφρων τοῦ Παλμοῦ, ὅσον καὶ ἀνεξετραχηλίσθη, δὲν ἐμνήσθη τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς θλίψεσιν αὐτοῦ; Τὸ αἶσθημα λοιπὸν τῆς θρησκείας, τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν τοῦτο αἶσθημα, ὁ πρῶτος μοχλὸς ἢ τὸ πρότιστον ἐλατήριον πάσης ὑμικινούσης κοινωνίας, εἶνε σύμφυτον, ἐπιβάλλεται οὐρανόθεν, ἐπικουροῦται ὑπὸ τοῦ λογικοῦ καὶ συμβασιλεύει μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Εἰς τρόπον ὡς πάσης πολιτικῆς κοινωνίας τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριον εἶνε ἡ θρησκεία.

Ἡ ἢ θρησκεία εἶνε καὶ τι πλειότερον! Εἶνε ἡ ἀδιάφθορος ἄλυσις τῆς πολιτικῆς ἐνόητος καὶ τῆς εὐσταθείας τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ἡ θρησκεία ἔχει τὴν ἀκαταμέτρητον δύναμιν ἐκείνην, ὅστε νὰ νικᾷ τὴν μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἀπόστασιν, νὰ συνδέῃ τὰ ἐπίγεια μὲ τὰ οὐράνια, νὰ ἐνώνῃ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν Θεόν καὶ τὸν ἴδιον αὐτὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν ὁμοῖόν του ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶνε δεσμὸς, ὁ ὁποῖος, ἄσφατος καὶ ἰσχυρὸς ὡς ἡ πλεον ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ οὐρανοῦ, δὲν καταθραύεται οὔτε ἀπὸ βικιοπραγίας, οὔτε ἀπὸ λόγους, οὔτε ἀπὸ θανάτους, οὐδ' ἀπὸ αὐτὸν τὸν πανδαμάτορα χρόνον. Εἶνε, μὲ ἄλλας λέξεις, τὸ ἐν τούτῳ νίκᾳ ἐκάστης πολιτείας· διὸ καὶ ἐκάστη ὀρθοφρονοῦσα πολιτεία, ἀφότου γεγονῶσιν ἄνθρωποι, ὑπὸ ταύτης τῆς μεγαλοφυῶς θεᾶς τὴν ἀκαταμάχητον αἰγίδα κατέφυγε πρὸς ὑποστήριξίν της, καὶ ταῦτην ἐνεκολπόθη ὅλας δυνάμεις. Ὅπου δὲ ἐξασθένεισι τῆς θρησκείας καὶ ψυχρότης πρὸς τὸ μέγα τοῦτο αἶσθημα, τὸ ὑπὲρ πᾶν αἶσθημα, ἐκεῖ ἀθλιότης, ἐκεῖ σκιὰ θανάτου. Δι' ἡμᾶς ἰδίως, τοὺς ἐν τῇ ἐνδόξῳ καὶ ἱερῷ κολυμβήτρῳ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν παρελθόντος ἀναγεννηθέντας, ἡ θρησκεία ἔστω τὸ μέγα παλλάδιον τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν μας, διότι αὐτὴ μόνη ὡς ἄλλη κιβωτὸς διέσωσεν ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ κατακλυσμοῦ τὴν ὠραίαν ἡμῶν γλῶσσαν, δι' ἧς οἱ Ἄγγελοι συντυγχάνουσι τῷ Θεῷ, καὶ τὴν εὐαγγελικὴν ἀρετὴν τῆς ἐθνικότητός μας.

Καὶ τοιαῦτη μὲν ἡ πρωτίστη πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἡ ἀρχὴ πάσης σοφίας. Ἀλλ' ἡ ἑτέρα ἀρετὴ, ἢ ἐτάξαμεν ὡς ἀχόριστον σύντροφον τῆς πρώτης, ἢ παιδεία;... Ὡ! καὶ ἀπλῶς τὸ ὄνομά της προφορῶμενον διεγείρει τὰ ἱερώτερα τῶν αἰσθημάτων ἐν τῇ μηκέτι ἀπολιθωθείσῃ καρδίᾳ. Ἡ παιδεία εἶνε καὶ αὐτὴ δῶρον οὐράνιον, εἶνε μέρος τῆς θείας σοφίας, τῆς χορηγηθείσης τῷ ἀνθρώπῳ, εἶνε ὁ σκοπὸς ἢ τὸ τέμα τῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου. Ποῖος ὑπῆρξεν ἄρα γε ὁ σκοπὸς, δι' ὃν ὁ μέγας Δημιουργὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς; ποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ παντοῦργος Πλάστης ἀκατανόητον προορισμὸν; Βέβαια δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ πλάσῃ τὸ παράδοξον τοῦτο ὄν, ἐρχόμενον καὶ παρερχόμενον ὡς φάσμα ἢ ὡς ὄνειρον ἄνευ τινὸς αἰτίας, ἄνευ τινὸς σκοποῦ, καὶ διὰ νὰ ἦνε δυστυχὲς παίγιον ἐπὶ τῆς γῆς· ὄχι, ποτέ! Ἀλλ' ὡς πάνσοφος ποιητὴς τοῦ σύμπαντος, ἠδύοκησε νὰ πλάσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ, καὶ ἔδειξε τὴν ἀνεξερῶντον ἀγαθότητά του, προικίσας αὐτὸν μὲ τὸ λογικόν, τὸ θεῖον τοῦτο καὶ θαυμαστόν δῶρον. Τὸ λογικὸν εἶνε ἀπόβροια τοῦ αἰωνίου λογικοῦ, εἶνε ἀκτίς τῆς θεότητος, εἶνε βάνις τῆς ἀπειρου οὐσίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδοὺ εἰς τί συνίσταται τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἀληθὲς ὅτι, παρχαλοῦσθαις δυστυχῶς ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀξίαν καὶ ἀποστολὴν, μακρὰν τοῦ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς δοθείσης αὐτῷ θείας ταύτης μερίδος, καὶ διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἀρίστου τούτου χαλινῶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν εὐορισμὸν τῆς ἀρετῆς λιμένα, τουτέστιν εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐγένετο, ἐξ ἐναντίας, ἀπρονοήτως ἐλισθήσας, ἠμέλησε τὸ τιμαλφέστερον τῆς ὑπάρξεώς του συμφέρον, εἰς τὸ ὅποιον συνίστατο ἡ εὐδαιμονία του, τὸ μεγαλεῖόν του, ἢ ἀποθέσας του, καὶ ἐναυάγησε τὸ λυπηρότερον τῶν ναυαγίων. Τοῦτο δὲ τὸ συμφέρον ἢ ὁ ὄρμος, εἰς ὃν ἀφορᾷ ὁ ἄνθρωπος, εἶνε ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις αὐτοῦ, εἶνε τὸ πνεῦμα τῆς σοφίας, ἢ παιδεία.

Μεταξὺ λοιπὸν Δημιουργοῦ καὶ τῆς κτίσεως, μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, μεταξὺ θανάτου καὶ ζωῆς ἀπαστράπτει τόξον οὐράνιον, συστρέφεται Μεσσίας αἰώνιος, ἢ μεγαλοφυῶς τοῦ διανοητικοῦ κόσμου μήτηρ, ἢ παιδεία. Χωρὶς αὐτῆς ὁ μυστηριώδης δεσμὸς τῆς φύσεως ἤθελε μένει ἀκατάληπτος, τοῦ παντός ἢ μεγαλοπρεπῆς θεᾶ ἀνεξερῶντος, καὶ, ἐπιτραπήτω ἢ παρομοίωσις, ἢ γῆ ἤθελεν ἀτενίζει πρὸς τὸν οὐρανὸν μὲ χυθὸν καὶ ἠλίθιον ὄμμα. Συνδεμένη ἢ παιδεία μὲ τὴν ὑπαρξίν τοῦ κόσμου, εἶνε προστάτις τῆς αἰωνιότητός του, καὶ παλαιούσα ἀκαταπαύστως μεταξὺ φωτός καὶ σκότους, μεταξὺ ἀληθείας καὶ πλάνης, διέρχεται ὅλους τοὺς αἰῶνας χωρὶς νὰ χάσῃ τὴν ἀγήρατον λάμπιν της, ὁ δὲ θνητὸς ἄνθρωπος εἶνε τὸ ἀθάνατον δημιουργημά της. Ἡ φωταυγὴς καὶ ἄσφατος αὐτὴ λαμπὰς τοῦ κόσμου, ἢ προτιμότερα σκηπτρων καὶ θρόνων, πολυτιμότερα τῶν θησαυρῶν τῆς γῆς καὶ θελατικωτέρων καὶ ἀπὸ αὐτῆν τὴν ἀκαταμάχητον καλλονὴν, εἶνε φέγγος ἀκόμιχτον καὶ παρχαλὸς ὅλων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου.

Ἐὰν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῆς δημιουργίας της ἢ ἀνθρωπότης σύμπασα ἦνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς της εἰς τὸν νοητὸν τῆς παιδείας ἥλιον, καὶ συνεβάδιζεν ἐν πνεύματι ὁμονοίας καὶ ἐποικοδομήσεως καὶ γνωρίζουσα τὰ πρὸς τὸν πλησίον καθήκοντά της εἰς τὴν διανοητι-

κὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς· ἐὰν, ἀφότου τὸ λογικὸν ἤρχισται νὰ κάμῃ τὰς προόδους του εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ παντός καὶ εἰς τῆς ἀληθείας τὴν γνῶσιν, μίαν μόνην κοινὴν ἐκπαίδευσιν ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ συμπεριλάβῃ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἢ ἀνθρωπότης ἤθελε φάσαι ταχέως εἰς τὸν εὐτυχῆ προορισμὸν αὐτῆς, καὶ ἡ εὐτυχία τῆς ἤθελεν εἶσθαι κοινὴ ἐπίσης, ἢ δὲ γῆ πρὸ αἰῶνων, ἀντὶ τοῦ νὰ λογίζεσθαι κοινὰς κλαυθμῶνας καὶ ἄμορφον χάος ἐγωϊσμοῦ καὶ πλάνης, ἤθελε κατασταθῆ δι' ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος κατοικία κοινῆς εἰρήνης, εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρεγνωρίσθη ἐξ ἀρχῆς ἡ πανθενής αὐτῆς θεία οὐσία, καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ λογικοῦ περιορίσθη ἐν τὸς στενοτάτων κύκλων, διὰ τοῦτο τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἐμμεῖναν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, περιεπλανήθη εἰς τὸ ἀνήλιον σκοτὸς τῶν προλήψεων καὶ τὴν αἰώνιαν νύκτα τοῦ σκοτασμοῦ, καὶ ἀπελάκτισεν ἀσυγγνώστως πᾶν οἰονδήποτε μέσον τείνον πρὸς διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ εὐμερίαν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ αἰωνία τῶν κοινωνιῶν πάλιν, ἐντεῦθεν αἰφρικῶδεις διαιρέσεις, ἐντεῦθεν οἱ δύο ἄνιστοι κόσμοι, εἰς οὓς δυστυχῶς διηρέθη τὸ τοσοῦτον εὐνοηθὲν ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀνθρώπινον γένος: ὁ ὑπερέχων καὶ κυριεῖων κόσμος, καὶ ὁ ταπεινῶς ἔρπον ἢ δουλὸς κόσμος. Ἐντεῦθεν ἡ γῆ, ἀντὶ κατοικίας εἰρηνικῆς καὶ εὐφροσύνης, κατέστη τόπος ὀδύνης καὶ δυστυχίας, ἀπέβη ἀληθὲς θέατρον φρίκης καὶ τρόμου, καὶ, ἀντὶ τοῦ νὰ ἀποβῇ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, κατέστη ἐξ ἐναντίας κοιλίας κλαυθμῶνος καὶ στεναγμῶν.

Ἐκ τῶν λεγθέντων ἕκαστος κατανοεὶ βεβαίως ὅτι σκοπὸς τῆς ἐπιγῆς διαμονῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ ἠθικὴ διάπλασις καὶ ἡ τελειοποίησις του· ὅτι ἐξευγενισμὸς ἢ πρόοδος πρὸς τὴν διάπλασιν καὶ ἀναγέννησιν τύττην, ἐστὶν ἡ πραγματοποίησις τῶν δύο τούτων θεοσδότων δωρημάτων, τῆς θρησκείας καὶ τῆς παιδείας, καὶ ὅτι ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἀρεταῖς ὅλος ὁ ἠθικὸς κόσμος κρέμαται. Εἰς κοινωνίας λοιπὸν, οἵκα αἱ ἡμέτεραι, εἰς ἃς τὸ θεουργὸν καὶ ἐξάσιον φῶς τῶν θεῶν τούτων ἀρετῶν πρέπει νὰ ἦεν τὸ καταυγάζον πᾶσαν πράξιν μας καὶ καθοδηγοῦν ἡμᾶς ὡς ἄλλη πυρίνη στήλη ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου τῶν ἀτομικότητων καὶ τῆς παιδείας ἠθικῆς ἀναγέννησις. Ὑπὸ τούτῃ μόνῃ τὴν ἐποψὴν δύναται τις νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς τοσοῦτῳ θεομῶς ἐπιζητουμένης προόδου, ὑπὸ τούτῃ τὴν ἐποψὴν τὸ γῆινον πλάσμα ἀναδείκνυται ἄξιον τοῦ μεγάλου προορισμοῦ του καὶ ὁ θνητὸς ἄνθρωπος ἀποθεοῦται.

Ἄς ἐγκαλοποθῶμεν λοιπὸν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ ἀδαμάντινα ταῦτα σωστικὰ πάλλαδια πάσης κοινωνίας, καὶ ἐν πάσαις ταῖς δημηγύρεσιν ἡμῶν, ἐφ' οἷσιν ὅποτε σκοπῶ γινωσκόμεναι, ἃς βασιλεύῃ τὸ σέβας καὶ ὁ ἄρρητος καὶ ἄγιος ἐκείνος ἐνθουσιασμὸς πρὸς ἀμφοτέρους τὰς φωταπάρχους ταύτας θυγατέρας τοῦ οὐρανοῦ.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

ΑΙ ΜΑΛΛΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ.

Ἡ πυξίς ἐγινώσκειτο ἐν Κίνα 2602 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Τύριοι κατασκεύασαν ὕαλον τῷ 4640, οἱ δὲ Λυδοὶ

ἀναφέρεται ὅτι ἔσχον χρυσοῦν νόμισμα χίλιον πεντακόσια ἔτη πρὸ Χριστοῦ.

Ὁ γινώμων παρὰ Σίναις χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 4409. Ἡ μονόχρωμος γραφικὴ ἐφευρέθη ἐν Κορίνθῳ τῷ 840. Ὁ τεκτονικὸς γινώμων καὶ ἡ στάθμη, χρεωστούμενα εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Θεόδωρον τὸν Σάμιον, τῷ 718. Τὸ ἡλιακὸν ὠρολόγιον, ἐφευρέθη ὑπὸ Ἀναξιμένους τοῦ Μιλησίου, τῷ 520. Ἡ ἐπιπλοποιικτικὴ ἐν Περγᾶμῳ, τῷ 324. Τὰ ὑδραυλικὰ ὠρολόγια ἐν Αἰγύπτῳ, τῷ 250. Τὰ ὑδραυλικὰ ὄργανα ὑπὸ Κτεριβίου ἐπινοηθέντα, τῷ 234. Ὁ μοχλὸς, τὰ πυρπόλα κάτοπτρα καὶ ἡ κινητὴ τροχάλια(1) ὑπὸ Ἀρχιμήδους, τῷ 220. Ὁ μεταξωτὸς χάρτης ἐν Κίνα, τῷ 204. Τὸ Μωσαϊκὸν, τῷ 200. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς μεταχωρήσεως τῶν ἰσημερινῶν(2) ὑπὸ Ἰππάρχου, τῷ 142.

Ἀπὸ Χριστοῦ ἐγένοντο γνωστὰ ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἑξῆς: Τὸ ἀστρονομικὸν σύστημα τοῦ Πτολεμαίου, τῷ 140. Οἰκόδομος ὑπὸ Πυλίνου τοῦ ἐκ Καμπανίας, τῷ 400. Οἱ ἀνεμόμυλοι ὑπὸ τῶν Ἀράβων, τῷ 650. Τὸ ἐλληνικὸν εἶτε βευστὸν πῦρ ὑπὸ Καλλινίκου, τῷ 670. Ὁ βαμβυκακέρδης χάρτης ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῷ 750. Τὰ αἰθέρια βευσά(3), τῷ 824. Ἡ τυπογραφία ἐν Κίνα ἀπὸ τοῦ 939. Οἱ ἀραβικοὶ χαρακτῆρες ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 960. Τὰ ὠρολόγια ὑπὸ Σιλβέστρου τοῦ Β', τῷ 992. Τὰ σημεῖα τῆς μουσικῆς ὑπὸ Γούου Ἀρέζου, τῷ 1024. Ἡ πυρόκονις, τῷ 1294. Αἱ δίοπτραι ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σπινόζου τοῦ ἐκ Πίσσης, τῷ 1296. Τὰ κανόνια ἢ τηλεβόλα, τῷ 1338. Οἱ ὄλμοι, τῷ 1346. Ἡ χαλκογραφία, τῷ 1440. Ἡ δι' ἐλαίου ζωγραφικὴ, τῷ 1445. Ἡ ἀερωντλία, τῷ 1456. Ἡ λιθογραφία, τῷ 1458. Ἡ Ἀμερικὴ, τῷ 1492. Τὸ Κοπερνίκειον σύστημα, τῷ 1500. Ἡ καταμέτρησις τοῦ μεσημβρινοῦ, τῷ 1528. Ἡ ἐπιπεδογράφησις τῶν ναυτικῶν πινάκων, τῷ 1594. Τὸ ζαχαροκάλαμον, τῷ 1605. Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ὑπὸ Χάρβεϋ, τῷ 1608. Τὸ τηλεσκόπιον, τῷ 1609. Τὸ μικροσκόπιον καὶ τὸ θερμομέτρον, τῷ 1624. Οἱ νόμοι τῆς διαθλάσεως τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτός, τῷ 1620. Τὸ βαρόμετρον, τῷ 1626. Ἡ πνευματικὴ ἀντλία, τῷ 1654. Ἡ θεωρία τῆς παγκοσμίου ἐλξεως ὑπὸ Νεύτωνος, τῷ 1666. Τὸ ἐλικοειδὲς ἐλατήριον τῶν ὠρολογίων, τῷ 1674. Ἡ ταχύτης τοῦ φωτός, τῷ 1675. Ὁ διαφορικὸς ὑπολογισμὸς, τῷ 1684. Τὰ διὰ γύψου ἐκμαγεία, τῷ 1740. Τὰ ἀλεξιέκρουνα, τῷ 1757. Τὸ ἀερόστατον, τῷ 1783. Ὁ ζωϊκὸς μαγνητισμὸς, τῷ 1784. Τὰ πανοράματα, τῷ 1790. Ὁ ἀεριοκὸς τηλεγράφος, τῷ 1792. Ὁ γαλιβανισμὸς, τῷ 1798. Ὁ ἐμβολιασμὸς, τῷ 1800.

(1) Vis sans fin κυρίως σημαίνει κοίλιον, οὕτως τὰ ἀπικρα ἐμπλέκονται εἰς τὸν ὅλον, καὶ ὅστις, προσπεπλημένος μετὰ δύο σημείων καὶ στρεφόμενος περὶ τὸν ἀκροῦ ἄξονα, ἀναγκάζει τὸν τροχὸν νὰ στρέφεται ἐνφ' στρέφεται καὶ ἐκεῖνος.

(2) Κίνησις ἀνεπιπέδου, δι' ἧς ἡ ἰσημερινὴ γραμμὴ μεταχωρεῖ συνεχῶς ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς, βάνουσα ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἀντιθέτως τῆ τάξει τῶν ζωδιακῶν σημείων.

(3) Διὰ τοῦ ἀραβικοῦ ὀνόματος alcohol, σημαίνοντος κίνου ἀψηλάρητον, ὀνομάσθησαν γενικῶς τὰ πνευματώδη καὶ ὅλοις ἀφύδατοι μὲνα βευστὰ, τὰ παρὰ γινώμενα ἐκ ζυμώσεως τῆς ζαχάρως καὶ ὅλων τῶν ζαχαροῦδων, καὶ διὰ πολυεῶν πλάσματων ἀποκαλιχόμενα τῶν ἐν αὐτοῖς ζέοντων ὀσπῶν, καὶ μέλιτα τοῦ ὕδατος.

ΑΡΟΤΡΟΝ.

Τοῦ ἀρότρου τὴν ἐφεύρασιν οἱ μὲν Αἰγύπτιοι ἀποδίδουσι εἰς τὸν Ὀσίριν, οἱ δὲ Φοίνικες εἰς τὸν Δάγωνα. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰκμάδ ἡ ἄροσις τῆς γῆς ἦτο γνωστὴ, καὶ οἱ Σίναι ἀνακλιζόουσι τὴν τέχνην τούτην εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῶν Κιν-Νόγκ, τὸν διάδοχον τοῦ Φοῦ-Χε, ὅστις ἐβασίλευσε τριάκοντα αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ἕλληνας τέλος ἀποδίδουσι τὴν ἐφεύρασιν τοῦ ἀρότρου εἰς τὴν Δήμητραν, βασίλισσαν τῆς Σικελίας, καὶ εἰς τὸν Τριπτόλεμον.

Τὸ ἄροτρον ἦτο κατ' ἀρχὰς γονδροειδέστατον καὶ βαρύτατον ἐργαλεῖον, συρόμενον τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἵππων. Εἰς τὰς διαφόρους δὲ τροποποιήσεις, ἃς ἔλαβεν ἀκολουθῶς, ἀνάγκη καὶ ἡ χρῆσις τῶν βοῶν, ὡς καταλληλοτέρων διὰ τὸ βραδυκίνητον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀροτρίωσιν. Κατὰ τὸν Πλίνιον, πρῶτοι οἱ Γάλλοι ἐφεύρον τὸ τροχοφόρον ἄροτρον, καὶ ἕκτοτε προήχθη ἡ βελτίωσις αὐτῶν ἀλληλοδιαδόχως μέχρι τῶν θυμακίων τροχοκινήτων καὶ μηχανικῶν ἀρότρων τῆς νεωτέρας ἐφευρέσεως.

ΑΛΓΕΒΡΑ.

Τῆς ἀλγέβρας ἡ ἀνακάλυψις ἀποδίδεται εἰς τὸν γεωμέτρον Διόφαντον ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρινῆς Σχολῆς, ὅστις ἔζη κατὰ τὴν Δ' μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα. Ἡ ἀλγεβρικὴ ἐπιστήμη ἐκαλλιεργήθη καὶ διεδόθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων, οἵτινες καὶ ἔδωκαν εἰς αὐτὴν τὸ καθαρὸν ἀραβικὸν ὄνομα, ὅπερ φέρεται σήμερον.

Ὁ ἐκ Πίσσης τῆς Ἰταλίας Λεονάρδος διεδώκε τὴν ἀλγεβραν καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὴν ΙΔ' ἑκατονταετηρίδα· ἀκολουθῶς δὲ ἡ διάδοσις τῆς ἐπιστήμης ταύτης προώδευσεν ἐπισημητῶς ἐν Εὐρώπῃ. Κατὰ τὴν ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδα ὁ Γάλλος Βιέτιος εἰσήγαγε τὴν χρῆσιν τῶν ἀλγεβρικῶν στοιχείων εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἀλγέβρας, βραδύτερον δὲ ὁ Ἄγγλος Χάρζων, ὁ ἄλλοτερος Φεράρδος καὶ πρὸ πάντων ὁ Δεσκαρτίος ἀνεπτύξαν τὴν θυμακίαν ταύτην ἐπιστήμην, τὴν τετραγωνίζουσαν τὸν ἀνθρώπινον νοῦν, καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς.

ΗΛΙΑΚΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΕΥΓΑΡΑΙ.

Τὸ ἀρχαιότερον ἐργαλεῖον, ὅπερ σημεῖοι τὴν πορείαν τοῦ χρόνου, εἶνε ἀναμφιβόλως τὸ ἡλιακὸν ὠρολόγιον. Λέγουσιν ὅτι ἐφευρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀναξιμάνδρου, φιλοσόφου Μιλησίου καὶ μαθητοῦ τοῦ Θαλῶ, ζῶντος τὴν ΣΤ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ὅστις πρῶτος ἀναφέρεται κατασκευάσας γεωγραφικοὺς πίνακας καὶ σφαιραν. Καίτοι δὲ ἡ ἐφεύρασις τοῦ ἐργαλείου τούτου ἀποδίδεται εἰς τοὺς Ἕλληνας, πιθανώτερον ὅμως ἀρμόζει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους. Ὁ γινώμων τοῦ Ἄρχζ ἦτο γνωστὸς τοῖς Ἰσραηλιταῖς 700 ἔτη πρὸ Χριστοῦ, καὶ ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι οὗτοι ἐδανείσθησαν αὐτὸν παρὰ τῶν κυρίων αὐτῶν κατὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ διαμονὴν των. Τὸ πρῶτον ἡλιακὸν ὠρολόγιον, ὅπερ ἐφάνη εἰς τὴν Ρώμην, ἀναφέρεται τὸ στηθὲν ὑπὸ Παπασίου Κίρσορος πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Κυρήνου, περὶ τὸ 300 ἔτος πρ. Χρ.

Μετὰ τὰ ἡλιακὰ ὠρολόγια εἰσήχθησαν παρὰ Ρωμαίους αἱ κλεψύδραι, ἢ τὰ ὑδραυλικὰ ὠρολόγια, περὶ τὸ 458 ἔτος πρ. Χρ. Ἀλλ' ἡ ἐφεύρασις καὶ τούτων ἀνάγκη εἰς ἀρχαιότεραν ἐποχὴν, διότι πρῶτος κατασκευαστὴς κλεψυδρῶν ἀναφέρεται Κτησίβιος ὁ περίφημος μαθηματικὸς ἐξ Ἀλεξάνδρείας, ζῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Πιθανῶς ὅμως καὶ ἡ ἐφεύρασις αὕτη εἶνε Αἰγυπτιακὴ. Ὁ Καίσαρ εὗρε τὴν χρῆσιν τοῦ ἐργαλείου τούτου διαδεδομένην κατὰ τὴν εἰς Βρετανίαν ἐφοδὸν του. Εἰς δὲ τοὺς Γαλάτας ἡ πρώτη κλεψύδρα ἐγένετο γνωστὴ ὑπὸ τοῦ Καλίφου Χαρζὸν ἐλ Ρεσιδ (ἢ ἄλλου τινὸς ἡγεμόνος τῆς Ἀνατολῆς), ὅστις τῷ 807 ἐδωρήσατο τοιοῦτον ἐργαλεῖον τῷ αὐτοκράτορι Καρολομάγνῳ. Ἦτο δὲ τοῦτο κατασκευασμένον ἐκ χαλκοῦ, καὶ ἐδείκνυε τὰς ὥρας διὰ δύο σιδηρῶν σφαιρῶν, αἵτινες καθεκάστην ὥραν ἐπιπτον ἐπὶ κώδωνός τινος καὶ ἀνήγγελλον οὕτω, ὅτι ἡ ὥρα ἐτελείωσεν ὑπῆρχον ἐπίσης ἐπ' αὐτοῦ καὶ δώδεκα ἵππεις, οἵτινες ἐνεφανίζοντο ἀλληλοδιαδόχως εἰς ἐν παράθυρον, καὶ ἐκ τοῦ χρώματος ἐκάστου τῶν ὁποίων ἐγνωρίζετο ποία ὥρα ἦτο.

TACHYDROMEIA.

Ἡ ἐπινοήσις τῶν ταχυδρομείων ἀποδίδεται εἰς Κύρον, τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν. Ἡ ἕκτασις τοῦ Κράτους αὐτοῦ καθίστα τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν σατραπῶν του συγκοινωνίαν μακρὰν καὶ δυσχερῆ. Ὑπολογίσας πόσον διάστημα ἠδύνατο νὰ διατρέξῃ εἰς μίαν ἡμέραν ἵππος καλὸς καὶ ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαυνόμενος, συνέστησε σταθμοὺς, ἀπέχοντας ἴσην διάστασιν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ παρασχάγας(1), ἐν αὐτοῖς δὲ θέσεν ἵππους καὶ ἵπποκόμους. Κατέστησε δὲ σταθμάρχας, ἔργον ἔχοντας νὰ παραλαμβάνωσι τὰς ἐπιστολάς τῶν ταχυδρομείων καὶ νὰ μεταβιβάζωσιν αὐτάς εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ διαδεχθῶσιν αὐτοὺς, νὰ δέχωνται τοὺς κεκμηκότας ἵππους καὶ νὰ παραχωρῶσιν ἑτέρους.

Οὕτω λοιπὸν τὸ ταχυδρομεῖον ὤδευε νυκθημερὸν, χωρὶς οὔτε ἡ βροχῆ, οὔτε ἡ χιῶν, οὔτε τὸ ψῦχος, οὔτε ἡ θερμότης, οὔτε οὐδεμία ἄλλη τοιαύτη δυσκολία νὰ δύναται νὰ διακόψῃ τὸ ἔργον του. Ἡ ἐφορεία δὲ τῶν ταχυδρομείων κατέστη ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἀρχὴ σπουδαία καὶ ἐπίζηλος, καὶ ὁ Δαρεῖος ἤρξεν αὐτῆς πρὶν ἀναβῆ τὸν Περσικὸν θρόνον.

Ο ΤΑΦΟΣ.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΓΕΡΟΚΗΡΥΚΟΣ).

«Κύριε, καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὡς εἶναι. Εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὡς τρεῖς σκηνάς· σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ μίαν Ἡλίαν.» Μαρθ. ΙΖ'. 4.

Καλὸν εἶνε, μοὶ φαίνεται, νὰ ἐνδιατρίβῃ τις ἐνταῦθα. Ἐὰν θέλετε, δεῦτε οἰκοδομήσωμεν σκηνάς, οὐχὶ τρεῖς,

(1) Μέτρον ἐκτάσεως εἰς τὴν Περσίαν διὰ τὰ διαστήματα τῶν ὁδῶν, περιέχον 30 σταδίαι ἢ 3750 βήματα, δηλ. 1 μίλιον.

ἀλλὰ πλείστας. Πλὴν διὰ ποῖον ἄρα γὰρ οὔτε Ἡλίας φαίνεται ἐδῶ, οὔτε Μωσῆς, παρὰ μόνον αἱ ζοφεραὶ τῆς νυκτὸς σκιαί, περικαλύπτουσαι τὸ οἰκητήριον τῶν νεκρῶν καὶ τὸν τόπον τοῦτον τὸν πένθιμον τοῦ τάφου.

Νὰ οἰκοδομήσωμεν λοιπὸν τῇ φιλοδοξίᾳ; — Ὀχι, ὄχι! Πεφοβισμένη καὶ ὠχρῶσα ἀποσύρεται αὕτη, καθότι ζητούν νὰ φυλακίσωσιν αὐτὴν εἰς τὸ στενὸν τοῦτο καὶ καταχθόνιον σπήλαιον, τὸ μὲ κρουρὸν χῶμα περιτεταφρευμένον. Θέλουν νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ὁμότιμον καὶ θήρευμα τοῦ εὐτελεστάτου τῶν ἐρπετῶν.

Νὰ ἀνεγείρωμεν σκηνὴν τῇ ὠραϊότητι; — Ἄ! ὄχι! Ἐδῶ λησμονεῖ πλέον καὶ αὐτὴ τὰ ἰσχυρὰ θέλγητρά της, ὃ δὲ μυσταρὸς σκόλης οὔτε γνωρίζει καὶ ὅτι βόσκειται δέρμα, τὸ ὁποῖον χθὲς ἀκόμη ἐλάτρευον οἱ μωροὶ διὰ τὴν λεύκηττα ἢ τὸν χρωματισμὸν αὐτοῦ.

Λοιπὸν νὰ οἰκοδομήσωμεν τῇ πορφυροζῶνι ὑπερηφανία; τοῖς χρυσοκεντήτοις τῆς ἀλαζονείας στολισμοῖς; — Φεῦ! ὄλα ποταπὰ καὶ ἀπερριμμένα! καὶ οὔτε ἐνδυμα κεινουργὸν οὔτε καλλώπισμα ἄλλο συγχωρεῖται ἐνταῦθα, παρὰ τὸ στενὸν σάβανον καὶ τὸ πένθιμον κάλυμμα τῆς νεκροθήκης.

Τῷ πλούτῳ; — Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς μάταιος ἐνταῦθα. Ὅσοι ἐκρυπτον ἐντὸς τῆς γῆς πρότερον, κρύπτονται τώρα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι διεσκορπίσθησαν δὲ οἱ θησαυροὶ των, καὶ εἰς τὸν τάφον πᾶν μέταλλον εἶνε ἀπεσκορπισμένον.

Ταῖς ἡδοναῖς, ὅσας παρέχει ἡ εὐθυμία; — Ἄ! πλουσία τράπεζα ἐστὶν ἐστρωμένη καὶ ἐδῶ πραγματικῶς, πλὴν ἄφρονι ὡς τὸ ταλαίπωρον αὐτῶν σφάγιον οἱ δειπνοῦντες, καὶ οὐδεὶς παρὰ τὸν σκόληκα χροκοπεῖ ἐνταῦθα.

Τῇ φιλοστοργίᾳ καὶ ἀγάπῃ; — Ὀχι, ὄχι! ἐμαράνθησαν καὶ ἀπέθανον, ἢ ἔφυγον μετὰ τοῦ πνεύματος εἰς τὰ ἄνω φίλοι, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ κοίτονται ἐν τῷ τάφῳ ἀδιακρίτως πλῆσιον ἀλλήλων, καὶ οὔτε χαιρετᾶ κανεὶς οὔτε ἀποκρίνεται.

Τῇ λύπῃ; — Ἄλλ' οἱ νεκροὶ δὲν δύνανται πλέον νὰ λυπῶνται διότι οὔτε γοερά τις κραυγὴ αὐτῶν διεγείρει συμπάθειαν εἰς τὴν ψυχὴν μου, οὔτε μυγμὸς τις ἢ στεναγμὸς προσβάλλει τὰ ὠτά μου. Ὅλοι ἐδῶ γλυκοκοιμῶνται, οὔτε ἐλπίζοντες, οὔτε ἀγαπῶντες, οὔτε φοβούμενοι ἢ μακαρία εἰρήνη μόνη κυριεῖ ἐνταῦθα.

Τῷ παμβασιλεῖ θανάτῳ; — Μὴ! μὴ! διότι καλῶς ἐγνωσμένον ἐστὶ τὸ κράτος τοῦ ἀπλήστου τούτου καὶ φοβεροῦ θηρίου, καὶ ἱκανὰ τρόπαιά του εἰσὶν ἀνεγερμένα ὧδε. Ἰπὸ τὰ ψυχρὰ τῶν νεκρῶν λείψανα καὶ περὶ τὴν μαύρην πλάκα τῶν τάφων φαίνονται τὰ σημεῖα σκήπτρου, τὸ ὁποῖον κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ προσκυνήσῃ.

Τίνοι λοιπὸν οἰκοδομήσωμεν;

Τὴν πρώτην σκηνὴν θέλομεν οἰκοδομήσει τῇ Ἐλπίδι, περιμένοντες ὅπως ἐγερθῶσι μίαν ἡμέραν οἱ κεκοιμημένοι περὶ ἡμᾶς.

Τὴν δευτέραν σκηνὴν οἰκοδομήσωμεν τῇ Πίστει, ἢ τις βεβαίῳ τὴν πλήρωσιν ἐκεῖνης.

Τὴν δὲ τρίτην, τῷ ὑπὲρ ἡμῶν σφραγισθέντι Ἀμνῶ τοῦ Θεοῦ, ὅστις μᾶς ἐκληροδότησεν ἀμφοτέρας, ὅτε ἀνέβῃ εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

ΤΑ ΔΕΙΝΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Εἰς τῶν διασημοτέρων καὶ ἀρχαίων πολιτικῶν τῆς Ἀγγλίας, παρακινήθεισες ποτε νὰ ἀποφανθῇ περὶ πολέμου ἢ εἰρήνης, ἐξεφράσθη οὕτως ἐν πλήρει Κοινοβουλίᾳ:

« Ὅτε εἶδον, Κύριοι, τὰ ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ χρόνου ἐμπόδια ἐξωμαλισμένα, — ὅτε ἐθεώρησα εἶδος θαύματος πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν μου, — ὅτε εἶδον τὰ ἔλη, ἐφ' ὧν μόλις ἠδύνατο ἄνθρωπος ἢ κτήνος νὰ πατήσῃ τὸν πόδα του, κεκαλυμμένα ὑπὸ σιδηροδρόμων καὶ βραστάζοντα βραδείας ἀμάξας, πεφορτισμένας οὐ μόνον μὲ ἀναριθμητοὺς ἐπιβάτας ἀλλὰ καὶ μὲ πραγματείας τὰς πλέον ἐγκώδεις, — ὅτε εἶδον μεγάλας καὶ ὑψηλάς γεφύρας ἐπάνωθεν κοιλάδων, τοὺς βράχους ἐξωρυγμένους καὶ τὰ ὄρη διατετραμένα, τὴν γιγαντιαίαν ἰσχύν τοῦ ἀνθρώπου θριαμβεύουσιν μέγαν καὶ μόνιμον θρίαμβον κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως διὰ τῆς ἐμπειρίας καὶ φιλοπονίας, — ὅτε ἐθεώρησα ταῦτα πάντα, ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποφύγω τὰς σκέψεις, αἵτινες ὄρμησαν εἰς τὸ πνεῦμά μου, ὄχι τὰς περὶ τῶν μεγάλων κατορθωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι τὰς πρὸς θαυμασμὸν τῆς μεγαλοφυΐας καὶ ἐπιμονῆς ἢ καὶ ἀνδρείας, ὅσην ἔδειξεν ἀντικατασόμενος εἰς τὰ ἐκ τῆς ὕλης ἐμπόδια, ἀλλὰ τὴν λυπηρὰν σκέψιν ὅτι ἅπαντες μὲν οὕτοι οἱ θαυμαστοὶ ἀγῶνες, οἱ τόσον γόνιμοι ἐπαινοὶ ἀλλ' οἱ τόσον γονιμώτεροι διαρκῶν ἀγαθῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, ὅλος οὗτος ὁ εἰρηνικὸς καὶ ἀθῶος καὶ ὠφέλιμος θρίαμβος κατὰ τῶν στοιχείων καὶ κατὰ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀπήτησαν δαπάνην χιλιάκις ἢ καὶ πλέον ὀλιγοτέραν τῆς γενομένης πρὸς διάδοσιν τῆς σκληρότητος καὶ τῶν ἐγκλημάτων, πρὸς ἐξάπλωσιν τοῦ βλαβερικοῦ ἐπὶ τοῦ κόσμου, πρὸς τὸν σκοτισμὸν τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν δι' ἀμάτας βραχὴν σχεδὸν πάσης χώρας τῆς ὑψηλίου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅταν σκέπτομαι ὅτι τοσαῦτα ἑκατομμύρια ἐδαπανήθησαν εἰς τὸν πόλεμον, τὸ μέγιστον δεινὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ μέγιστον ἐγκλημα, καθὸ περιλαμβάνον πᾶν ἄλλο ἐγκλημα εἰς τὸ ἐπικατάρατον ὄνομά του, — ὅταν, λέγω, σκέπτομαι περὶ τούτων ἀπάντων, στρέφω εἰς τὰ ὀπισθεν τοὺς ὀφθαλμοὺς μετ' αἰσχύνης, λύπης καὶ ἀγανακτήσεως, καὶ παρατηρῶ ὅτι, ἂν ὀλιγοστημῶρον τῶν ἑκατομμυρίων τούτων ἐδαπανᾶτο εἰς τὸ προάγειν τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πλοῦτου, ἅπαντα ἢ οἰκουμένη ἦθελον εἶσθαι νῦν κεκαλυμμένη ἀπὸ τεράστια ἔργα βιομηχανίας, οἱ δὲ λαοὶ ἦθελον διάγει ἐν ἀνέσει καὶ εὐδαιμονίᾳ ἀντὶ νὰ καταβιβῶνται μὲ χρεὴ καὶ ὑπερόγκους δαπάνας. »

Τοιαύτας παρατηρήσεις ἔκαμεν ὁ μέγας οὗτος νομικὸς καὶ πολιτικὸς. Καὶ πῶς νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἔχει τῶντι δίκαιον; Πῶς νὰ μὴ παρωδῶσωμεν μετὰ τοῦ ἀρχαίου ποιητοῦ:

Πολλὰ τὰ δεινὰ, κοῦδὲν πολέμου δεινότερον πέλει;

Συνοπτικῆς ἀπαριθμήσεως τῶν μυριάδων, ὅσας ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὅτι κατεσφάγησαν ἐν διαφόροις μάχαις, θέλει ἐπιβεβαιώσει τὰ ἀνωτέρω καὶ θέλει μᾶς διδάξει ἐν ταῦτῳ πόσον εἶνε ἐλεῖριος καὶ φευκτὸς ὁ πόλεμος.

Εἰς τινὰ μάχην συγκροτηθεῖσαν τῷ 101 πρ. Χρ. μετὰ τὸν Μαρτίου τοῦ Ῥωμαίου Ἰπάτου καὶ δύο φυλῶν τῆς Γαλατίας, τῶν Ἀμβρόνων καὶ Τευτόνων, ἔπεσον μόνον ἐκ τῶν βαρβάρων 200,000, ἢ κατ' ἄλλους 290,000.

τοσαῦτον δὲ πλῆθος ἐθνακτώθη, ὥστε τῶν γειτονεουσῶν μερῶν οἱ κάτοικοι περιέρραξαν τοὺς ἀμπελώνας των μὲ ὄστρα νεκρῶν. Τὸ προσεχὲς ἔτος ἐφόνευσαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τὴν ἐδηγίαν τοῦ αὐτοῦ στρατηγοῦ 440,000 Κίμβρους καὶ ἠγματούτους 60,000.

Τὸ 105 πρ. Χρ. εἰς μίαν μόνην μάχην κατὰ τῶν Κίμβρων καὶ Τευτόνων, ἔχασαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὲρ τὰς 80,000 ἀνδρῶν. Εἰς τὴν ἐν Κάνναις μάχην, περικυκλώσας ὁ Ἀννίβης τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν, ἐξολόθρευσε αὐτὸν ὀλόκληρον μετὰ πεισματώδη μάχην τριῶν ὡρῶν, συμπαθήσας ὁ Ἀφρικανὸς στρατηγὸς ἀνέραξαι: « Αὐπηθήτε τοὺς ἠττημένους! » Ὑπὲρ τὰς 40,000 Ῥωμαίων ἔπεσον εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης καὶ 6,000 ἐκ τῶν Καρχηδονίων.

Εἰς τὴν ἐν Ἰσῶ μάχην, τὴν μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου καὶ Δαρείου, ἐφονεύθησαν 110,000· εἰς δὲ τὴν ἐν Ἀρβήλοις, δύο μόνον ἔτη μετὰ γενεστέρων, μετὰ τὸν αὐτῶν τυράννων, ἔπεσον 300,000. Εἰς τὴν μετὰ τὸν Πύρρου καὶ τῶν Ῥωμαίων μάχην ἐφονεύθησαν 25,000· εἰς τὴν μετὰ τὸν Σκιπίωνος καὶ Ἀσδρούβου, 40,000· εἰς τὴν μετὰ τὸν Σουετανίου καὶ Βοαδικέας, 80,000.

Εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐθυσιάσθησαν, κατὰ τὸν Ἰώσηπον, 1,100,000 μὲ τὸν πλέον ἀπάνθρωπον τρόπον· 170 ἔτη πρ. Χρ. ἐσφάγησαν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ὑπὲρ τὰς 40,000. Εἰς τὴν Κυρήνην 220,000 Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ἐφονεύθησαν παρὰ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανῶ ἀπολέσθησαν εἰς μόνην τὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον 240,000 Ἰουδαίων, ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανῶ, 580,000.

Ὅτε ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐξεστράτευσεν κατὰ τῶν ἐν Γερμανίᾳ Οὐσιπετῶν, ἐπήνεγκε τόσην θραῦσιν, ὥστε λέγουσιν ὅτι εἰς μίαν μόνην μάχην ἐχάθησαν 400,000. Εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀττίλα, βασιλέως τῶν Οὐννων, ἐν τῇ Γαλατικῇ πόλει Κατκαλάνοις, λέγουσιν ὅτι ἔπεσον 300,000. Τὸ 631 μ. Χρ. κατὰ τὴν εἰς τὰ Μεδιόλανα ἐπιδρομὴν τῶν Γότθων ἐσφάγησαν ἐπίσης ὄχι ὀλιγώτεροι τῶν 300,000.

Εἰς τὴν ἐν Φαντενῶ μάχην ἐθυσιάσθησαν 400,000 ἀνδρῶν· εἰς τὴν ἐν Γερμουκ 150,000, καὶ εἰς τὴν μετὰ τὸν Μεγάλου Κροῦλου καὶ τῶν Μωαμεττανῶν 350,000. Εἰς τὴν ἐν Μουρέτ μάχην, συμβᾶσαν τῷ 1213 μ. Χρ. μετὰ τὸν Καθολικὸν καὶ τῶν Ἀλβιγάνων, ἔπεσον 52,000. Εἰς τὴν ἐν Κρεσσίῳ (τῷ 1346), 50,000· εἰς τὴν ἐν Νυπάκτῳ (τῷ 1571), 25,000· εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης, (τῷ 1683), 70,000· καὶ εἰς τινὰ μάχην ἐν Περσίᾳ (τῷ 1734), 80,000.

Ὁ πολυπληθέστερος στρατὸς, περὶ οὗ γίνεται λόγος εἰς τὰ χρονικά τῆς ἱστορίας, ἦτο ὁ τοῦ Ξέρξου, συγκείμενος ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ 700,000 πεζῶν, 80,000 ἵππεων καὶ 20,000 ἠνιόχων. Πρὶν διαπεράσῃ τὸν Ἑλλήσποντον, προσετέθησαν 300,000 ἐξ ἄλλων ἐθνῶν· εἰς τὸν ὅσον ὥστε μόνον αἱ τῆς ξηρᾶς δυνάμεις ἀνέβησαν εἰς 2,100,000 ἀνδρῶν. Ὁ στόλος συνίστατο ἐκ 1207 πλοίων, ἐξ ὧν ἑκάστον ἔφερε 230 ἀνθρώπους· ὅθεν τὸ νηυτικὸν πλῆθος περιελάμβανε 277,610 ἄτομα. Τὴν φοβερὰν δὲ ταύτην θαλάσσιον δυνάμιν ἐπηύξησαν 120 πλοῖα τῆς Θράκης καὶ τῶν γειτονικῶν νήσων, φέροντα 24,000 ἀνθρώπων· ἐκτὸς τούτων ἦσαν τὰ φορητὰ, αἱ ὀκτάδες κτλ. 3000 τὸν ἀριθμὸν καὶ περιέγοντα 240,000 ἀνδρῶν. Ὅθεν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ στόλῳ ἦσαν 541,610. Τὸ

σύνολον τῶν μαχίμων ἀνδρῶν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης συνεποσάτο εἰς 2,644,610. Οἱ δούλοι, εὐνοῦχοι, γυναῖκες, μάγιστροι καὶ ἄλλοι ἐργολάβοι, οἵτινες συνήθως ἀκολουθοῦσι τὰ στρατεύματα, καὶ μάλιστα τὰ τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, δὲν ἦσαν ὀλιγώτεροι τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ μᾶλλον τούναντίον· καὶ τὸν αὐτὸν ὅμως ἀριθμὸν ἂν ὑποθέσωμεν, οἱ τὸν Ξέρξην ἀκολουθήσαντες εἰς τὴν Ἑλλάδα συνεποσάτο εἰς 5,283,220!! Μετὰ βραχέων ὅμως διαμονὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὄλον σχεδὸν τὸ πολυπληθέστατον τοῦτο στρατεῦμα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ στόλου, ἐθραύσθη καὶ ἠφανίσθη, ὀλιγοὶ δὲ καὶ μετὰ δυσκολίας διεσώθησαν τοῦ γενικοῦ ἐλέθρου.

Ἀπερίγραπτος εἶνε καὶ ἡ προξενηθεῖσα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα φθορὰ ἐκ τῶν εἰσβολῶν τῶν βαρβάρων τῆς ἄρκτου εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν πρὸ τῆς πτώσεως καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ῥώμης. Ὁ Προκόπιος παρατηρεῖ περὶ τοῦ ἐν Ἀφρικῇ γενομένου πολέμου εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ποσῶς ὡς ὑπερβολὴ ἢ ἰδέα ὅτι πέντε ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἐγένοντο θύματα τοῦ ζήφους, λιμοῦ τε καὶ λοιμοῦ. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἀναφέρει ὅτι, διαρκούντος τοῦ εικοσαετοῦς πολέμου, ὃν ἐπολέμησεν ὁ Ἰουστινιανὸς κατὰ τῶν Γότθων τῆς Ἰταλίας, ἀπόλεσαν οὗτοι ὑπὲρ τὰ 15,000,000· καὶ τοῦτο δὲν θέλει μᾶς φανῆ ἀπίστευτον, ὅταν ἐνθυμηθῶμεν ὅτι εἰς μίαν μόνην ἐκστρατείαν 50,000 ἐργατῶν ἀπέθνον τῆς πείνης.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Π' ἑκατονταετηρίδος ἐξῆλθεν ὁ ἀπηνῆς Γεργίλιος-Χάν, ὅστις διέτρεχε τὴν Ἀσίαν μὲ πολυπληθὲς στρατεῦμα, θύων καὶ ἀπολλύων. Ἰπολογίζεται ὅτι εἰς τὰ εἰκοσιδύο τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας του κατεσφάγησαν περὶ τὰ 14 [2 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων. Σχεδὸν δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ τρομερὸς οὗτος κατακτητὴς ἠρῆμονε τὸν ἀνατολικὸν κόσμον, ἔγειναν καὶ αἱ μωροὶ ἐκεῖνοι τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐκστρατείας, αἱ Σταυροφορικαὶ λεγόμεναι. Ἐξ ἑκατομμυρίων δυστυχῶν καὶ αἰμοχαρῶν μινωμένων ἔλαβον τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὡς πρόσχημα καὶ ἐξεστράτευσαν μὲ θηριώδη ἀταξίαν πρὸς τὰ μεθόρια τῆς ἱερᾶς γῆς, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσιν τὴν χώραν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων. Εἰς τοὺς ἱεροὺς τούτους πολέμους, ὡς ἀφρόνως ἐκλήθησαν, περισσότεροι τῶν 850,000 Εὐρωπαϊκῶν ἐθυσιάσθησαν πρὶν κυριεῦσαι τὴν Νίκαιαν, Ἀντιόχειαν καὶ Ἔδεσσαν. Εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Πτολεμαίδος 300,000 περίπου ἐφονεύθησαν, κατὰ δὲ τὸ 1099 μ. Χρ. ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔπεσον 70,000 περίπου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, καὶ τινὰς ἑκατονταετηρίδας πρότερον, ἡ γῆ ὅλη ἐφαίνετο ὡς μέγα πεδῖον μάχης, ἐν ᾧ τὰ ἔθνη ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλα, οἱ νικηταὶ κατέστρεφον τὰ βασίλεια, ἐξήσκηον οἱ τύραννοι τὰς τρομερῶς σκληρότητας, ἐθυσίαζον αἱ προλήψεις καὶ ἡ ἐκδικητικὰ τὰ μυρία θύματά των, καὶ θόρυβοι, ἐπαναστάσεις, σφαγαὶ καὶ γενικὸς τρόμος ἐξώρισαν τὴν εἰρήνην καὶ ἠσυχίαν ἀπὸ τὸν κόσμον καὶ ἐσύγχυσαν τὴν ἠθικὴν τάξιν τῆς κοινωνίας.

Ἄλλὰ, καὶ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῆς ἡμετέρας ἡμετέρας ἑκατονταετηρίδος, πόσα θύματα τοῦ ἀπηνοῦς πολέμου δὲν ἔχομεν νὰ ἀριθμήσωμεν;

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων εἰς τὰς μάχας, ὅσαι συνε-

κροτήθησαν υπό την στρατηγίαν του Βοναπάρτου, ανάβαινε εις 1,811,500. Εάν δε προσθέσωμεν και τους ακόλουθως αποθανόντας εκ των τραυματίων οσα έλαβον, και τους πεσόντας εις τους άσημάντους άκροβολισμούς ως και εις τας ναυμαχίας, των όποιων, καιτοι άπων, αίτιος ήν ο Ναπολέων, τó όλικόν κεφάλαιον θέλει ύπερβή τά 2,000,000.

Παραλείπομεν τους πεσόντας εν τοις λοιποίς διαφόρου έποχής πολέμοις, μέχρι των διαδραματιζομένων σήμερον εν τή Αμερικη και ταις επαρχίαις τής Πολωνίας τρομερών σφαγών.

Τοιαύτη ή μικρά έποψις τής εκ του πολέμου προξενηθείσης φθοράς. Ελάχιστόν τι μέρος μόνον ήθεωρήσαμεν εις τά χρονικά του πολέμου, και όμως τρομερά σκηνή σφαγών και αίμάτων μάς έπαρουσιάσθη. Αλλά πόσον φρικώδης εικών ήθελεν εΐσθαι, εάν ήδυνάμεθα να συμπιλάθωμεν εις εν βλέμμα όλας τας σφαγάς, τας εν παντί έθνει και πάση φυλή ενεργηθείσας: εάν ήδυνάμεθα να περιγράψωμεν όλην τήν φθοράν, όχι μόνον των όσοι έπεσον εις τó πεδίον τής μάχης, αλλά και των όσοι απέθανον άπό τας φυσικάς συνεπειάς του πολέμου, οίον άπό ασθένειαν, κόπον, τρόμον, λύπην, και άπό τήν άδικίαν και σκληρότητα των κατακτητών πάσης έποχής!

Άς ελπίζωμεν ότι μέλλει να έλθη καιρός, καθ' έν ή πολιτική του κόσμου τούτου θέλει μεταβληθή εξ όλοκληρού, καθ' έν αι τέχναι τής ειρήνης θέλουں καλλιεργεσθαι παγκοσμίως, ό δε ρόυς των ανθρωπίνων αίσθημάτων θέλει τροποποιηθή. Ελεύσεται ήμαρ, ότε οι άνθρωποι θέλουں σκέπτεσθαι μετά θαυμασμού περι τής μεταβολής ταύτης, τήν όποιαν δεν θέλει επενεργήσκει ούτε ή εξωτερική παιδεία, ούτε ή φιλοσοφία και ή εισαγωγή νόμων σοφών, άλλ' ή θαυμασία επιρροή του Ευαγγελίου. Σοφός και ειρηνικός βασιλεύς, ό αρχ' τής ειρήνης Εμμανουήλ, θέλει οδηγεί έθνη και κρίνει τους εν εϋθύτητι, και τότε οι εκπληγμένοι κάτοικοι του πλανήτου ήμών θέλουں κράζει μετά θαυμασμού άμα και αγαλλιάσεως τó του Ψαλμοδού: « Δεϋτε και ίδετε τά έργα του Κυρίου, ό έθετο τέρατα επί τής γής! Ανταναιρών πολέμους μέχρι των περάτων τής γής: τόξον συντρίψει, και συγκλάσει όπλον και θυρεούς κατακαύσει εν πυρί! »

Ναι, εις σε άπόκειται του λοιπού τó μέγα έργον τής μορφώσεως του κόσμου, προσφιλής θύγατερ του ουρανού, ευεργετική ειρήνη! Εις τους ζωογόνους κόλπους σου θέλει αναγεννηθή τωόντι ή γη! . . . Αφήσατε ήσυχον πλέον τήν φρικώδως κατεσπαργμένην ταύτην γην, παύσατε τήν χύσιν του ανθρωπίνου αίματος και τήν καταστροφήν των κοινωνιών, έγείρατε επί των έρειπίων των δυνασειών και των προλήψεων τους ιερούς ναούς των Μουσών, άφετε ελευθέραν τήν θείαν φωνήν του τύπου να συναγάγη εις μίαν όλόφωτον ποιήννην όλους τους λαούς, και ή γη όμόφρων, όμόφρονος και ευτυχής, θέλει αναδύσει ως νύμφη τής θαλάσσης άπό τήν άβυσσόν της, μία ποιήννη κόσμου λογικού ενός Ποιμένος, του ενός και μόνου Θεού και Πλάστου!

ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ.

Πολλά εΐπον οι αρχαιοι περι τής αισθητικότητας τής φύσεως: άλλ' οι μεταγενέστεροι έσκέφθησαν τά πράγματα τολμηρότερον, ή κάλλιον εΐπειν, ως εκ τής θέας των φαινομένων του παντός, περιέπεσαν εις τσαύτην άμηχανίαν, ώστε τά διηρημένευσαν μόνον διά τής ζωής και διά του έρωτος. Και αυτοι εκείνοι, όσοι άρνούνται ψυχήν εις τον άνθρωπον, έδωσαν εν τούτοις ψυχήν εις τους λίθους. Των μεταγενεστέρων τις σοφών διασχυρίζεται, αποδεικνύων μαθηματικώς, ότι οι γάλικες έχουν αιθήσιν ύποσπνρίζει δε μάλιστα τήν ιδέαν ταύτην διά του όρισμού ότι ή ύλη έράται του ήλιου. Εάν λάθωμεν διάλυσιν έλατος, θέσωμεν δε τó δοχείον εν ή εμπειρίεχεται εις τρύπον ώστε τó μόν ήμισυ να καταφωτίζηται τó δε άλλο να κρύπτεται εν τώ σκότει, θέλωμεν ιδεί όλίγον κατ' όλίγον κρύσταλλα σχηματιζόμενα προς τó φωτισμένον μέρος, ενώ ούδεν τούτων γίνεται προς τó μέρος, ένθα αι ήλιακαι ακτίνες δεν εισδύουσι.

Τό φαινόμενον τούτο εΐνε τρώντι παράδοξον, και μάς αποδεικνύει ότι τó φώς συντείνει εις τήν σύνθεσιν του κρυστάλλου. Οι άδάμαντες ούδέποτε σχηματίζονται άλλαχού ή επί παρουσία του ήλιου, και σχεδόν συνίστανται εκ των ακτίνων αυτού, εύρισκόμενοι μόνον εις δύο μέρη του κόσμου, καθύτι ό άστήρ τής ήμέρας παρέχει εκει μόνον τον σύμμετρον βαθμόν τής θερμότητος και τής λάμψεως, ήτις άποτελεί τήν κρυστάλλωσιν αυτών. Τό είδος τούτο τής δημιουργίας, ήτις εκτελείται μόνον διά του άποτελέσματος του φωτός, αυτά τά ψυχρά και αναίσθητα στοιχεία, τά όποια ή παρουσία του ήλιου ζωογονεί και κινεί, τά όποια σαλεύουσι, συζευγνύονται, σχηματίζονται ποικίλως και κανονικώς εκ τής μόνης επιρροής ενός άστέρος, κειμένου επί πολλά εκατομμύρια λευγών μακράν, εις θαύματα ανεξήγητα, άτινα οι σοφοι διερμηνεύουσι διά τής συναισθήσεως.

Αλλ' οι άνθρωποι υπολογισμοι προβαίνουσι και περικτέρω. Βλέποντες ότι τά ύψηλότερα όρη κείνται υπό τον ίσημερινόν, άπέδωκαν τήν σύγασιν αυτών εις τó φώς του ήλιου, και υπέθεσαν συμβαίνον εν αυτοίς όλοσχερώς, ότι συμβαίνει μικροσχημώς εν τή αναλύσει του άλατος. Όθεν, κατá τας παρατηρήσεις ταύτας, αι άπότομοι εκ γρανίτου κορυφαί τής Αντιζάνης και του Χιμβοράκου, των ύψηλοτάτων τούτων ήφαιστειών όρέων του ίσημερινού, εγένοντο εκ φωτός κρυσταλλουμένου: ώστε, εάν όλίγη μόνον σκια περιεκάλυπτε τó μέρος τούτο του κόσμου, ούδέποτε αι ύπερμεγέθεις εκείναι σειραι των όρέων ήθελον μορφωθή.

Τό θεωρητικόν τούτο σύστημα ήδύνατο προσέτι να διεγείρη πολλάς άλλας σκέψεις άλλοκότους. Τά ύψηλότερα, φέρ εΐπειν, όρη τής σφαίρας εις εν εκ γρανίτου: ό γρανίτης ούδεν άλλο εΐν ή σκιαγράφημα κρυστάλλου, και ό άδάμας αυτός κρύσταλλος τέλειος. Κατá ταύτα λοιπόν, ήρει φώς κατá τι φαεινότερον ύπως καταστήση τά όρη άδαμάντινα. Ιδού πώς εκ μικρού πειράματος, γενομένου επί όλίγου άλατος και δεικνυμένου κατá τύχην, ήδυνάμεθα να άνέλθωμεν εις τήν άνέκαθεν δημιουργίαν του παντός.

ΦΟΥΑΤ ΠΑΣΣΑΣ.

ΦΟΥΑΤ ΠΑΣΣΑΣ.

Μεταξύ των σοφών τής Τουρκικής Αυτοκρατορίας μεταρρυθμιστών ύπαρχει τις διακρινόμενος διά μεγαλοφροσύνης, δι' εξαίρετου ευφυίας, δι' εμπειρίας ού τής τυχούσης περι τας δημοσίας υποθέσεις, εν ένι λόγω διά προτερημάτων, αξίων μόν πολλού λόγου εις πάντα τόπον, σπανίων δε ιδίως εις τήν πατρίδα του.

Και ό άνήρ ούτος, του όποιου τήν εικόνα παραθέτομεν εν τώ σημερινώ φυλλαδίω, εΐνε ή Α. Ύψηλότης ό Μεχμέτ Φουάτ Πασσάς, Μέγας Βεζίρης τής ευρυχώρου Επικρατείας των Οσμανιδών, άρχιστράτηγος του Όθωμανικού Αυτοκρατορικού στρατού και άνώτατος Σωματοφύλαξ τής Α. Α. Μεγαλειότητος του Σουλτάνου.

Ό μεγαλεπήβολος ούτος Ύπουργός, μεμυημένος τας αρχάς τής Ευρωπαϊκής πολιτικής, ιεροφάντης τής διπλωματίας, φιλολόγος άριστος και έξοχος στρατηγικός νους, συνενόι ένεαυτώ τσαύτα θαυμαστά προσόντα, όσα σπανίως άπαντώνται εις τους μεγάλους άνδρας. Τό πάν εν τώ άτομω του πεφωτισμένου τούτου Ύπουργού ύπαρχει εις έντελή άρμονίαν μετά τής ευγενείας του χαρακτήρος και τής έξόχου διανοητικής αναπτύξεως, ήν ήρύσθη εν τώ

εμπορείω του διπλωματικού κόσμου, και δι' ής διέπρεψεν εις τας κατá καιρούς άλλαπαλλήλους διπλωματικές αποστολάς του παρá ταις διαφόροις επικρατείαις τής Ευρώπης.

Γεννηθείς τώ 1814 εν τή περιφανεστάτη Σταμπούλ, και άπαριθμών μεταξύ τής οικογενείας του ού μόνον ποιητάς, άλλ' όπερ σπανιότατον, και ποιητριάς, (ως τήν περίφημον Λεϊλά-Χατούν, ής άνεψιδς ήν,) έτυχε παιδιόθεν ελευθερίου άγωγής και άνατροφής φιλολογικωτέρας τής των πλείστον νέων, των προοριζομένων διά τας δημοσίας θέσεις εν Τουρκία. Κατεγίνετο δε ό νέος Φουάτ συγγραφέων και φιλολόγων σχεδόν μέχρι του είκοστού έτους τής ήλικίας του, ότε οικογενειακά περιπέτεια επί τής έποχής του Μαχμούτ ήνάγκασαν αυτόν να μετέλθη επάγγελμά τι: και ως τοιούτον εξέλεξάτο τήν Ιατρικήν, εις τήν σπουδήν τής όποιας ένέκυψεν επί τετραετίαν, προαχθείς επί τέλους εις τó αξίωμα Αρχίατρού του Αυτοκρατορικού στρατού.

Αλλ' αισθανόμενος ότι μεγαλητέρα ταύτης ήν ή αποστολή του, εγκατέλιπε τήν Ιατρικήν και ήσπάσθη τήν διπλωματικήν, προαλειφόμενος εις αυτήν έντε τοις δημοσίαις Γραφείοις [και εν τή κατ' οίκον σπουδή διά τής

μελέτης τῆς ἱστορίας, τῶν μεταγενεστέρον γλωσσῶν, τοῦ διεθνoῦς δικαίου καὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας. Ἐκτοτε ἀλληλοδιαδόχως προεχειρίσθη εἰς διάφορα ἀξιώματα, εἰς ἃ προήγαγεν αὐτὸν ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ ἀναλλοίωτος ὑπόληψις τοῦ Κυριάρχου του.

Ἀλλὰ τὸν Φουάτ, ἐκτὸς τῆς παιδείας καὶ τῆς σπανίας εὐφυΐας, στολίζουσι καὶ ἠθικὰ ἀρετὰ, καθιστώσαι αὐτὸν εἰκόνα ζωῶν τῶν μεταρρυθμίσεων, ὁποῖας τὰς συνέλαβεν εἰς τὸν νοῦν του καὶ τὰς ἐπιθυμεί διὰ τὴν πατρίδα του. Τοιαῦτα δὲ ἔξοχα προτερήματα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μένωσιν ἐν ἀφανείᾳ, καὶ ὁ νῦν εὐκλεῶς ἀνάσσει τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐκτιμῶν τὴν ἰκανότητα τοῦ ἀνδρὸς, προεχειρίσθη αὐτὸν εἰς τὴν ἀνωτάτην καὶ περιβλεπτοῦν ὑπουργίαν τῆς τοῦ Κράτους πηδαλιουχίας.

Ἀμα τῷ διορισμῷ τοῦ Φουάτ Πασσᾶ εἰς τὴν Βεζιρικὴν θέσιν, ἤρξαντο αἱ σωτήρια μεταρρυθμίσεις τῆς ἐνεστώσης βασιλείας, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ὁ μέγας οὗτος Ἰπουργὸς ἀπέβη ὁ κυριώτερος μοχλὸς τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐμπορικῶν, οἰκονομικῶν καὶ γεωργικῶν μεταρρυθμίσεων, τὴν ὕλικὴν τῶν ὁποίων πρόσδοον μετὰ χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ βλέπουσιν οἱ φίλοι τῆς Τουρκίας.

Ἐκπροσωπῶν τὰς ποικίλας βελτιώσεις, ἃς ἡ ἐνεστῶσα βασιλεῖα εἰσήγαγεν, ὁ Φουάτ κέκτηται καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν διάθεσιν νὰ συμκρύνῃ τὰς δαπάνας τοῦ δημοσίου, ἐνῶ συγχρόνως ἐπεδειξάτο νοημοσύνην, αὐξάνων τὰ δημόσια ἔσοδα χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν λαόν, ὅπερ ἐστὶν ἐκ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν πρακτικοῦ οἰκονομολόγου.

Καὶ ὡς στρατιωτικὸς ὁ Φουάτ Πασσᾶς ὑπηρετήσεν ἄριστα τὴν πατρίδα του, ὡς ἀπέδειξε τοῦτο ἡ εἰς Ἡπειρον ἀποστολὴ του τῷ 1854 καὶ ἡ εἰς Συρίαν τῷ 1860. Καὶ τῶνόντι, καθὼ ἀντιπροσωπεύων τὴν μᾶλλον πεφωτισμένην καὶ ἐνεργὸν ἰδέαν τῆς μεταρρυθμίσεως, οὐδεὶς τῶν Ἰπουργῶν τοῦ Σουλτάνου ἦτο ἀρμοδιώτερος ὅπως ἐκλεχθῆ διὰ τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῆς ἐπανόδου τῆς τάξεως καὶ τῆς εἰρηνεύσεως τῶν τετραρχημένων χωρῶν.

Ὁ Φουάτ Πασσᾶς, ὅστις διέτριψεν εἰς τὰς ἐπισιμοτέρας πρωτεύουσας τῆς Εὐρώπης: Παρισίους, Μαδρίτην, Πετροῦπολιν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς Παράδουναβίους Ἡγεμονίας ἐπὶ σπουδαία πάντοτε ἀποστολῇ, ὠνομάσθη μέλος ἐπίτιμον τῆς ἐν Παρισίοις αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Χαίρει δὲ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἀπασῶν σχεδὸν τῶν Κυβερνήσεων, ὧν τὰ παράσημα κοσμοῦσι τὸ εὐγενὲς στήθος του. Ἐκτὸς τῶν παρασήμων τοῦ ἀδαμαντοκολλήτου Ὀσμάνι ἐ Α΄ τάξεως, τοῦ Μετζιδιῆ τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ τοῦ Νισάν Ἰφτιχάρ, κέκτηται τὸ παράσημον τοῦ Πύργου καὶ τοῦ ξίφους τῆς Ἰσπανίας καὶ τὸ τῆς Ἰσαβέλλης τῆς Καθολικῆς τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος καὶ τὸν τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, τὸν τοῦ Λεοπόλδου, τοῦ Σωτήρος, τοῦ Ἐρυθροῦ ἀστεροῦ τῆς Πρωσίας, τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ τοῦ Ἁγίου Στανισλάου τῆς Ῥωσίας, τῶν Ἁγίων Μαυρικίου καὶ Λαζάρου τῆς Σαρδηνίας, κτλ. κτλ.

ρ.

ΣΥΜΜΙΣΤΑ.

Η ΚΛΙΝΗ.—Πρῶτον καὶ ἀναγκαιότατον σκεῦος τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ κλίνη. Ἐπ' αὐτῆς γεννώμεθα καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀποθνήσκομεν· εἶνε ὁ ἀδιάσπαστος σύντροφος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀκολουθεῖ αὐτὸν πιστῶς εἰς ὅλας τὰς φάσεις τοῦ βίου. Ὅταν εἴμεθα νήπια καὶ ἡ κλίνη μας εἶνε μικροτάτη, ὅταν δὲ αὐξήσωμεν γίνεται καὶ ἐκείνη μεγαλητέρα· ὅταν εἴμεθα πτωχοὶ εἶνε πενιχρά, ὅταν δὲ πλουτήσωμεν γίνεται μεγαλοπρεπέστερα. Ἐπὶ τῆς κλίνης ὁ ἄνθρωπος καταπαύει τοὺς πόνους, τὰς πικρίας καὶ τὰς θλίψεις του· ἐπὶ τῆς κλίνης μεταφέρεται εἰς τὸν ἰδανικὸν κόσμον τῶν ὀνείρων. Ὅταν ἀσθενήσῃ, ἡ κλίνη εἶνε ἡ πρώτη θεραπεία του· ἐπὶ τῆς κλίνης ὁ πλέον ἐχέμυθος διακοινοῖ πρὸς τὴν σύζυγον τὰ μυστικά του, καὶ συσκέπτονται περὶ αὐτῶν. Μετὰ τὸν τοκετὸν, ἐπὶ τῆς κλίνης ἡ γυνὴ αἰσθάνεται τὴν ἄφατον ἠδονὴν ὅτι ἐγεινε μήτηρ. Ἐπὶ τῆς κλίνης πολλάκις ἡ πείνα λησμονεῖται, ἐπὶ τῆς κλίνης μετριάζεται τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους ὁ καύσων, ἐπὶ τῆς κλίνης τὰ πάθη τῆς ἐσπέρας κατευναζόνται καὶ τὴν ἐπιούσαν εἴμεθα πρότεροι, ἐπὶ τῆς κλίνης σκεπτόμενοι ἐπινοοῦμεν καὶ τὸ πρῶν ἐφαρμόζομεν· ἐπὶ τῆς κλίνης πολλάκις ἐλύθησαν τὰ δυσκολώτατα προβλήματα, ἐπ' αὐτῆς ἐπενοήθησαν τὰ δυσκολώτερα σχέδια καὶ αἱ τολμηρότεραι ἐπιχειρήσεις· ἐπὶ τῆς κλίνης τέλος διεγείρεται ἡ συνειδήσις μᾶλλον ἢ κατὰ πᾶσαν ἄλλην ὥραν, καὶ κατ' αὐτὴν κανονίζομεν τὰς μελλούσας πράξεις μας. Τέλος πάντων ἐπὶ τῆς κλίνης ὡν ὁ ἄνθρωπος ὑψόνει τὴν διάνοιάν του πρὸς τὸν Θεόν, εὐχαριστεῖ διὰ τὰς ἀγαθοεργίας, ὡν ἠξιώθη, ζητεῖ συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ δεῖται ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης του.

Ο ΛΑΜΠΡΟΤΕΡΟΣ ΝΟΜΟΣ.—Εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι τὸ μᾶλλον ἀξιωματικὸν καὶ ὠφελιμώτερον ἔθος ὡς πρὸς τὰ δικαστικά ὑπάρχει ἐν Ὀλλανδίᾳ. Ὅταν δύο ἄνθρωποι θέλουσιν νὰ ἐνάξωσιν ἀλλήλους εἰς τὸ δικαστήριον, εἰσὶν ἠναγκασμένοι πρῶτον νὰ φέρωσι τὴν ὑπόθεσιν των εἰς τὸ συμβούλιον τῶν συνδιαλλακτῶν ἢ τῶν εἰρηνοποιῶν, ὡς ἐκεῖ λέγουσιν. Ἐὰν δὲ οἱ διαφερόμενοι ἔλθωσιν ἐνώπιον αὐτῶν μετὰ δικηγόρων ἢ ἄλλων τοιούτων, ἀποπέμπουσι μὲν τούτους, ὡς ἀπομακρύνει τις τὴν καύσιμον ὕλην ἀπὸ τοῦ πυρ, ὅπερ θέλει νὰ σβέσῃ, λέγουσι δὲ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους: «Τάχα δὲν ἐννοεῖτε ὅτι εἰσθε θεότρελλοι, θέλοντες νὰ δαπανήσῃτε ἀνόητως τὴν περιουσίαν σας ὅπως κατασταθῆτε ἐξίσου δυστυχεῖς; διατί δὲν ἐρχεσθε νὰ σᾶς συμβιβάσωμεν ἡμεῖς χωρὶς νὰ δαπανήσῃτε τίποτε; » Ἐὰν δὲ ἡ δίψα τῆς δίκης ἦνε ἰσχυρὰ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, τοὺς παραπέμπουσι εἰς ἄλλην ἡμέραν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ χρόνος θέλει καταπραῦνει τῆς τρέλλας των τὰ συμπτώματα· ἐὰν δὲ καὶ πάλιν δὲν πεισθῶσι περὶ τοῦ ὀρθοῦ, τοὺς παραπέμπουσι εἰς δευτέραν καὶ τρίτην ἐμφάνισιν. Ἀλλ' ἐὰν τέλος ἴδωσιν ὅτι ἡ τρέλλα των εἶνε ἀθεράπευτος, τοὺς παραπέμπουσι εἰς τὰ δικαστήρια, ὡς ἀφίνει τις εἰς τοὺς χειρουργοὺς τὰ γαγγραινώδη μέλη τοῦ σώματος, καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐπιλαμβάνεται τότε τῆς ὑποθέσεως.

Ο ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΟΣ ΤΩΝ ΗΓΕΜΟΝΩΝ.—Εἰς Βόρμην, ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ αἰθούσῃ, διάφοροι κυριάρχαι τῆς Γερμανίας συνήλθον, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐκαυχᾶτο διὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ κράτους του.

— Λαμπρὸν εἶνε τὸ βασιλεῖόν μου, εἶπεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Σαξωνίας, μὲ τοὺς ἀνδρικοὺς λαοὺς του καὶ μὲ τὰ ὄρη του, ὅπου ἀστράπτει ὁ ἐξορυσσόμενος ἄργυρος.

— Ἰδέτε, εἶπεν ὁ Ἐκλέκτωρ τοῦ Ῥήνου, ἰδέτε τὴν θελκτικὴν χώραν μου, τοὺς χρυσοὺς ἀσάχεις εἰς τὰς πεδιάδας τῆς, τὰς τρυφερὰς ἀμπέλους εἰς τοὺς λόφους τῆς.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Λουδοβίκος τῆς Βαυαρίας, καυχῶμαι διὰ τὰς μεγάλας πόλεις καὶ τὰ πλούσια μοναστήρια τῆς ἐπικρατείας μου.

— Καὶ ἐγὼ, προσέθηκεν ὁ ἀγαθὸς Ἐβερχάρδος τῆς Βυρτεμβέργης, δὲν ἔχω κανὲν μεταλλεῖον εἰς τὸ κράτος μου, καὶ μόνον μικρὰς ἔχω πόλεις, ἀλλὰ κατέχω ἐκεῖ θησαυρὸν πολῦτιμον· δύναμαι πανταχοῦ τὴν νύκτα εἰς τῶν δασῶν τὰ βάθη νὰ θέσω τὴν κεφαλὴν μου ἀφόβως εἰς τὸ σπήλιον τῶν ὑπνῶδων μου.

Καὶ οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες τῆς Σαξωνίας, τοῦ Ῥήνου καὶ τῆς Βαυαρίας ἀνέκραξαν: «Κόμη Ἐβερχάρδε, εἰσαι ὁ πλουσιώτερος τῶν ἡγεμόνων· ἡ γῆ σου φέρει ἀδάμαντας!»

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΟΦΩΝ ΑΝΑΡΩΝ.—Ὅστις δύναται νὰ δέσῃ τὴν πληγὴν του μόνος του εἶνε κατὰ τὸ ἥμισυ ἰατρευμένος.

— Γράψε τὰς ἀδικίας ἐπὶ τῆς ἄμμου, τὰς δὲ εὐεργεσίας ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ.

— Προτιμητέα τροφὸς, ἥτις μᾶς ἀγαπᾷ, ἀπὸ μητέρας ἥτις μᾶς καταφρονεῖ.

— Καλύβη ἐξ ἀχύρου, εἰς τὴν ὁποῖαν γελῶσιν, εἶνε προτιμωτέρα παλατίου, εἰς τὸ ὁποῖον κλαίουσι.

— Κάλιον νὰ κατακλιθῆς νῆστις, παρὰ νὰ ἐγερθῆς βεβαρημένος ἀπὸ χρῆν.

— Μηδὲν πράττε ἐν ὥρᾳ τῆς ὀργῆς σου· ἐπιβιάζεταί τις εἰς πλοῖον ἐν μέσῳ τρικυμίας;

— Ὁ πικρὸς ἀστεισμός εἶνε τῆς φιλίας δηλητήριον.

— Αἱ ὑψηλότεραι θέσεις εἰσὶν αἱ μᾶλλον ἐπικινδυνοί.

— Τὸ πνεῦμα δὲν προπορεύεται τῆς καρδίας.

— Ἡ ἀρετὴ εἶνε ὠραία καὶ εἰς τοὺς πλέον ἀσχήμους, ἡ δὲ κακία ἄσχημος καὶ εἰς τοὺς πλέον ὠραίους.

— Τὸ ἐλάττωμα φαρμακεύει τὰς ἀρετὰς, τὸ πάθος τὰς καπηλεύει, ἡ μετρίότης τὰς δέξινει, ἡ ἀθωότης τὰς καθαρίζει, ἡ εὐεργεσία τὰς πολλαπλασιάζει, ἡ φιλία τὰς διαιώνίζει.

ΓΚΙΑΒΟΥΡ.—Ἐπίθετον Τουρκικόν, συγκείμενον ἐκ τῆς Περσικῆς λέξεως κιὰβ, ἥτις σημαίνει μύσχος, καὶ τῆς καταλήξεως ουρ, ἰσοδυναμούσης μὲ τὴν ἡμετέραν κατάληξιν ιτης· ὅθεν τὸ ἐπίθετον τοῦτο σημαίνει κυριολεκτικῶς μύσχιτης, ἥτοι λατρευτῆς τοῦ μύσχου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ εἰδωλολάτραι ἐλάτρευον πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ χρυσοὺς μύσχους, οἱ Πέρσαι ἀφότου ἐγειναν Μωαμεθανοί, μετ' αὐτοὺς δὲ καὶ οἱ Τούρκοι, ἔδιδον πρὸς ὕβριν τὸ ἐπίθετον τοῦτο εἰς πάντας τοὺς μὴ μουσουλμάνους, ὡς δῆθεν εἰδωλολάτραι. Γνωστὸν ὅτι τὸ ὑβριστικὸν τοῦτο ἐπίθετον, τὸ ὁποῖον συχνότατα ἄλλοτε ἐβρίπτετο εἰς τὸ πρόσωπον τῶν χριστιανῶν πάσης αἰρέσεως, ἀπηγορεύθη

αὐστηρῶς διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων, ἀφότου τὰ Ὀθωμανικὰ πράγματα ἤρχισεν νὰ διευθύνῃ πολιτικῆ πεφωτισμένη καὶ ἀνεξίθρησκος, ἥτοι ἀπὸ τῆς βασιλείας Μαχμούτ τοῦ Β΄, τοῦ μετ' αὐτὸν διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν υἱοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Μετζήτ καὶ τοῦ νῦν εὐκλεῶς βασιλεύοντος.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑΙ ΣΚΕΥΕΙΣ.—Ἡ εἰρωνεία εἶνε λάμψις τῆς συκοφαντίας καὶ τοῦ φθόνου.

— Ἡ μετάνοια εἶνε τὸ ἔαρ τῶν ἀρετῶν.

— Δύο καρδία προσεγγίζουσιν ἀλλήλαις, καθ' ὅσον δὲν τὰς διαχωρίζει κακία τις.

— Περιποιεῖσθε τὰς σκέψεις ὑμῶν ὡς ξένους, καὶ μεταχειρίζεσθε τὰς ἐπιθυμίας ὑμῶν ὡς παῖδας.

— Τίς ἦτο ὁ ὠραιότερος αἰὼν τῆς φιλοσοφίας;—Ἐκεῖνος, καθ' ὃν δὲν ὑπῆρχον ποσῶς φιλόσοφοι.

— Ὁ Οὐσιαζών τὴν συνειδήσιν του ὑπὲρ τῆς ἰδίας φιλοδοξίας καίει εἰκόνα, διὰ νὰ λάβῃ τὴν τέφραν αὐτῆς.

— Ἐκάστη ἡμέρα τοῦ βίου σου εἶνε ἐν φύλλον τῆς ἱστορίας σου. Φρόντισον, ἐὰν δύνασαι, νὰ καταγράψῃς ἐπ' αὐτοῦ ἀρετὰς· ἄλλως, προτιμώτερον νὰ μείνῃ λευκόν, ἢ νὰ μελανωθῆ ἀπὸ πράξεις μὴ εὐαρέστους.

— Πότε ἔχει τις τὴν μεγαλητέραν ἀνάγκην τοῦ πνεύματός του;—Ὅταν συνομιλῇ μετὰ μωροῦ.

— Εἰς τί ἀπολήγει ἡ κακία;—Ὅταν ἀποδίδῃ τις πᾶν ὅ,τι δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἀρετὴν.

ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ο ΛΑΔΑΜ.

(Sonnet).

Καὶ τί σοὶ ἔλειπεν, Ἀδάμ, ἐντὸς τοῦ Παραδείσου; Ἀνθῶν δὲν εἶγες τάπητα καὶ στέγγην νεφελῶν χρυσοῦν; εἰς ὄρσον δὲν σὲ ἔλουν ὁ γλυκὺς ζέφυρος φυσῶν, καὶ ἡ ἀηδὼν δὲν σ' ἔφαλλεν «ἐγὼ φρουρῶ, κοιμήσου;»

Δὲν σ' ἤκουε προστάζοντα ἔρπων ὁ λέων τῶν δασῶν, ὁ ἀετὸς τῶν ὕψων, ὁ δράκων τῆς ἀβύσσου; καὶ αἴφνης, στηριζόμενος εἰς σὲ οἱ ὀφθαλμοὶ σου βλέμμα δὲν εἶδον, ἄβυσσον φωτός, καὶ ἦν τὸ βλέμμα τόν;

Δὲν σ' ἔφθασε τοῦ βλέμματός τοῦ πανεράστου ἡ τρυφή, δὲν σ' ἤρκει νὰ σὲ προσκυνοῦν μονάρχην των τὰ ὄντα τὴν ἀπληστὸν σου ὄρεξιν ἄλλη ἐκέντησε τρυφή. Εἶδες πῶς μῆλον θαυμαστὸν μηλέα ἔφερε χρυσῆ, καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐκίνησας τὸν λαίμαργον ὀδόντα· ἄλλ' ἔξω τῶρα τῶν πυλῶν ὀδύρεσαι, καὶ πταίεις σὺ!

Η ΕΥΑ.

Πῶς ἔσπυσε παλιμβουλοὺς ἀπόφασις τοῦ Πλάστου τὸν γῆϊνον παράδεισον εἰς κόλασιν νὰ τρέψῃ; Τὸν ἄνδρα ἔπλασε, καλὰ! τί ἤθελε νὰ κλέψῃ τὴν σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα του, ὅσπου ἐκ τῆς πλευρᾶς του;

Ἀδάμ, ἐπὶ τοῦ πλάσματος αὐτοῦ τοῦ τρισεράστου ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου σου μὴν εἶγες ἀναβλέψαι! Σ' ἠγάπησεν δλόκληρον ἡμέραν· ποῦ νὰ στρέψῃ τοὺς ἐρωτῆλους ὀφθαλμοὺς ἀλλοῦ τοὺς γότφους;

Ἄλλ' ὅμως τὴν ἐπαύριον ἐξήλθεν ἀπὸ τ' ἀνθῆ·
ἦτο τὸ δέριμα τοῦ στυλίου, τὸ χρυσὸν τοῦ ποικίλου,
καὶ ἦλθε κ' εἰς τὸ βλέμμα τῆς τὸ φέρον ἔθερμάνηθι.
Ἦτο κενὸς τὸν ἕθεσόν νά λητμονήσῃ φίλον,
κ' ἐντὸς τῆς κλίσει γυναικὸς φιλάρεσκον ἠσθάνθη·
καὶ μειδύωσα ἔκλινε, καὶ . . . ἔλαβε τὸ μῆλον!

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΕΙΟΝ.

Δὲν ἀνταλλάσσω τὸν κιστὸν
καὶ τὴν ἀπλὴν μου λύραν
μὲ τὸν ἀμέτρητον χρυσόν,
μὲ μεγαλείων μοίραν·
διότι πλοῦτον θεωρῶ τὴν ἀνθηρὰν φιλόραν,
καὶ μόνον μεγαλεῖόν μου τὴν ταπεινὴν μου θύραν.

Δὲν ἀνταλλάσσω μὲ ψυχρὸν
τῶν μεγιστάνων δεῖπνον
τὸν ἄρτον μου τὸν πενήθρον,
καὶ τὸν γλυκὴν μου ὕπνον
ὑπὸ τὴν ὀρεστερὰν σκιὰν πλατάνων πυκνοφύλλων,
καὶ τὴν ὄρα' ἐν λαλίᾳ τῶν νοκτιλάων γρόλλων.

Στοὰς δὲν θέλω κρυεράς
μὲ στήλας μαρμαρίνου,
ἀλλὰ κοιλάδας σκιεράς
μὲ κακλεούκους κρήνας
καὶ μὲ πηγὰς βαθείας,
ὅπου λαλεῖ ἡ ἀηδὼν μεστή ἡδυπαθείας.

Ἄντ' στεφάνιον δὲ χρυσῶν,
στολιῶν χρυσοῦράντων,
μακροστίτων περισσῶν,
στυλοδόντων ἀδαμάντων,
ἐγὼ τὸ βόδιον στέφομαι καὶ τὴν ἡλιωρὰν μαρμάρην
μ' ἀθῶαν εὐφροσύνην,
μιστῶν πολυτελείας,
θηρεύων δὲ ἀείποτε τῆς Μούσης τὰς φίλας
καὶ τὰς ἀμέμπτους καλλονὰς τῆς θείας ἀφελείας.

X. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ.

ΕΣΤΕΝΑΞΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ—ΕΣΤΕΝΑΞΑ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ—
ΕΣΤΕΝΑΞΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ!

Ἠγάπων ἄλλοτε μικρὸς τὰ μουσχοδόλ' ἔκ,
τῶν οὐρανῶν ἐθαύμαζον τὰς κυανὰς ἐκστάσεις·
ἀθῶα τότε καὶ ἀγνή ἡ νῆα μου καρδίᾳ
ἠγάπα τὰ βυάκια, τὰ χλοερὰ πεδία,
ὅπου ἡ φύσις πάνκηνος ἀπύκτως ἐμειδία.

Ἠγάπων τότε τὰς τερπνὰς ἀγγελικὰς ἐκστάσεις,
καὶ τοῦ Θεοῦ μ' ἐξέπληττεν ἀρμονικὴ ἡ πλάσις.
Τῆς χρυσάλλιδος ἔραστῆς ἐρωτῶν εἰς τὰ δάση,
ὅπου πνοὴ ἐπέτα ζεφύρων ὄροσερὰ
τὴν ἔδωπον εἰς ἀνθῆ νά κἀθηρὰ ἡλιωρὰ,
καὶ νά κινῆ τὰ λάμποντα καὶ χρυσαυγὴ περὶά.

Ἦθελον τότε ἦθελον χρυσὰ περὶά νά ἔχω,
εἰς ἀνθῆ καὶ φυλλώματα κατόπιν τῆς νά τρέχου,
νά ποίξω μετ' ἐκείνης
ὑπὸ τὰ φύλλα τ' ἀνθηρὰ τῆς δάφνης, τῆς μυρσίνης·
ἀλλὰ περὶά μὴ ἔχων,
ἀπέκχμον κατόπιν τῆς ἀπηλιπτιμένως τρέχων,
καὶ τὸ φαῖδρον μου πρόσωπον μὲ μαῦρον δάκρυ βρέχων.
ἔστέναξα τὸ πρῶτον!

Παρῆλθεν ἔκτοτε καιρός· παρήτησα τὰ ἀνθῆ,
τὰ χρυσάλλωδ' ἄματτα, τῆς ἐξοχῆς τὰ κάλλι.

Ἠ χρυσάλλιδ' εἴγενας τὸ δάσος ἐξήρανηθι,
τὸ ἤρεμον βυάκιον ἐξαίφνης ἐκμυάνθη
καὶ εἰς χειμῶνος ἔφοδον ἡ πλάσις ἐμαράνθη.

Ὅταν δὲ πάλιν ἤρχισεν ἡ φύσις ν' ἀναθάλλῃ,
τὴν ἀνθῶνα ἤκουσα μὲ θαυμασμὸν νά ψάλλῃ·
παλμός γλυκὺς ἐκλόνησε τὴν νῆαν μου καρδίαν,
ἐξήτει κόσμον νέον καὶ κόσμον μαρμάρων.
Τίς οὗτος; τοῦ ὑπὲρ χεῖρ' ἠπτηνὸν μελωδικόν,
ἡ ἀηδὼν μ' ἐδίδακτεν αὐτὸ τὰ μυστικόν.

Ἐγὼ ἐπνελάμβανον τὸ ἄσμα τῆς τὸ θεῖον,
καὶ εἰς τὸν οἶκον ἔστρεφα ἐνθουσιῶν, δακρύων.
Ἀπέμαθον τὸ ἄσμα,
κ' ἐζήτησα διδάσκαλος εἰς ὁμοίῳ μου πλάσμα
τοῦ μυστικοῦ νά γίνω.

Καὶ ἤρχισα μὲ ἤκουσεν ἐνθουσιῶν ἐκεῖνο·
τὴν χεῖρα τείνει μὲ φιλεῖ ἡγάπητα καὶ κλίω,
κ' ἐστέναξα τὸ δεύτερον!

Ἦτο γυνή! καὶ ἐγὼ ἀνὴρ! . . . τὸ αἰνίγμα ἐλύθη.
Ὁ κόσμος ὁ ζητούμενος εὐρέθη . . . ἦτο ἔρωτος.
Ὅποτος κόσμος! παρελθὼν, παρὸν ἐλησιμονήθη·
αὐτὴ θερμῶς μ' ἠγάπησε, θερμῶς ἀντιγαπήθη,
καὶ σύντροφός μου ἔκτοτε διηκεκὴς ἐκλήθη,
καὶ τῶν μεστῶν ἐρώτων μὰς ἐπῆρχετο τὸ θέρος·
καρπὸν ἐκείνη ἔφερε τοῦ ἔρωτος ἐγκαίρωτος.

Ἦδονικὸς παραδείσιος, ἔδωκε τῆς εὐτυχίας
ὁ κόσμος μὰς ἐφάνη, καὶ ὄνειρον τερπνὸν
ἦ βίος, κατάρθεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν.
Ἄλλ' ἀφῆνης μετεβλήθησαν τὰ πάντα εἰς σκοτίαν!
Ἐγὼ κ' ἐκείνη χάνομεν αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν.

Τὸ τέκνον ἐγεννήθη,
ἀλλὰ γεννώμενον αὐτὸ ἐκ νέου ἐκοιμήθη,
κ' εἰς οὐρανὸς ἐκλήθη.
Παράφορος αὐτὴ θρηνεῖ, κ' ἐγὼ κτυπῶν τὰ στήθη
ἔστέναξα τὸ τρίτον!

X. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Ὁ ζωγράφος Δογὲν, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Πετρούπολιν,
προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Παύλου τοῦ Α' νά
τῷ ζωγραφῆσῃ εἰκόνα τινὰ, παριστώσαν τὰς δώδεκα
ὠρὰς χρυσοῦσας περὶ τοῦ ἄρματος τοῦ Ἡλίου. Κύ-
ριός τις ἐκ τῶν αὐλικῶν λίαν περιεργός, ὅστις ἤρχετο
καθημερινῶς καὶ θεοῦρει τὸν τεχνίτην ἐργαζόμενον, πα-
ρατηρήσας μίαν τῶν ὠρῶν, ἦτις εὐρίσκατο πλέον ἀπομε-
μακρυσμένη τῶν ἄλλων καὶ ἐφαίνετο μικροτέρα, εἶπεν εἰς
τὸν ζωγράφον: « Ὅλα καλὰ καὶ ἐξείρετά, Κύριε· ἀλλ' ἐ-
πίτρεψόν μοι νά σοι ἀπευθύνω μίαν μικρὰν παρατήρησιν.
Ἰδοὺ μίᾳ ὠρᾳ, ἦτις εἶνε μικροτέρα τῶν ἄλλων, ἐνῶ ὅλοι
αἱ ὥραι εἶνε ἴσαι. — Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Δογὲν μετ' ἤθους
ἀδιαφορίας, ἔχετε δίκαιον τῶνόντι· ἀλλ' αὐτῆ, περὶ τῆς
ὁποίας μὲ δυμιλεῖτε, εἶνε ἡμίσεια ὥρα. » Ὁ περιεργός πα-
ρατηρητὴς ἔκαμε σημεῖον ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἀνεχώρησεν
εὐχαριστημένος διότι ἔμαθε κάτι νέον.

Μαθητὴς τις ἠρωτήθη εἰς τὰς ἐξετάσεις ὑπὸ καθηγη-
τοῦ, πόθεν διακρίνει τὸν μωρόν. — Ἐκ τῶν ἐρωτήσεων
αὐτοῦ· ἀπεκρίθη ὁ ἐξεταζόμενος.

Εἰς τὸν δεύτερον κατὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πό-
λεμον, ἀρξάμενον τῷ 1690, ὁ Λούζεμβουργ, ἀρχηγὸς τοῦ
στρατοῦ τῆς Φλανδρίας, ἐκέρδησε τρεῖς κατὰ συνέχειαν
λαμπρὰς νίκας. Πλήρης ἀγανακτικῆς ὁ Δούξ τῆς Οὐράν-
ζης, καὶ ἀποβαλὼν πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νά ἀνακτήσῃ τὰ
ἀπολεσθέντα, ἔκραζε συνεχῶς: « Δὲν θά ἡμπορέσω ποτὲ
νά νικήσω αὐτὸν τὸν ἀσχημον καμπούρη; » Πραγματι-
κῶς δὲ ὁ Λούζεμβουργ ἦτο κυρὸς καὶ δυσειδής. Μαθὼν
δὲ παρὰ τῶν στρατιωτῶν του τοὺς λόγους τούτους, « Πό-
θεν μὲ γνωρίζεις ὁ Δούξ, εἶπεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν, ἀφοῦ
δὲν εἶδε ποτὲ τὴν ῥάχην μου; »

Γασκόνος τις, συμπλακείς μετὰ τινος δικιάτου εἰς ἐρι-
δα, τῷ εἶπε μετ' ὀργῆς: « Θά σὲ δώσω, ἀχρεῖς, ἐν τόσον
τρομερὸν ῥάπισμα, ὥστε τὸ ἡμῖν τοῦ σώματός σου θά
χωθῆ εἰς τὸν τοίχον, θά μείνῃ δὲ μόνον ἐξω ὁ βραχίον
σου διὰ νά μὲ χαιρετᾷ! »

Ὁ Λόρδος Σέστερφηλδ, περίφημος διὰ τὴν εὐφυίαν
καὶ τὴν ἀγγινοίαν του, διατήρησε μέχρι τῆς τελευταίας
του στιγμῆς τὸ χαρῖεν καὶ σκοπικὸν ὕφος του. Ἡμέρας
τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου του ἐξήλθεν ἐφ' ἀμάξης εἰς περι-
πατόν· εἰς δὲ τῶν φίλων του, ἰδὼν αὐτὸν ἐπανερχόμενον,
« Μυλλόρδε, τῷ εἶπε, ἐξήλθετε βεβαίως πρὸς ἀλλαγὴν
ἀέρος;—Ὅχι, ἀπεκρίθη οὗτος, ἠθέλησα μᾶλλον νά κάμω
μῖαν ἐπανάληψιν τῆς κηδείας μου. »

Μέγας τις φλύαρος δημοκόπος, σταματήσας καθ' ὄδον
τὸν φιλόσοφον Ἀριστοτέλην, καταζάλιζεν αὐτὸν διὰ πα-
ραδόξων καὶ φορτικωτάτων ἐκθέσεων. « Αἱ! λοιπὸν, τῷ
εἶπεν ἐπὶ τέλους, δὲν θαυμάζεις τῶνόντι;—Ἦν ὅ,τι θαυ-
μάζω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀριστοτέλης, εἶνε ὅτι ἔχει τις ὅσα διὰ
νά σὲ ἀκούῃ, ἐνῶ ἔχει πόδας διὰ νά σὲ φεύγῃ. »

Εἰς ἐφεσπερίδα τινὰ, διδομένην ὑπὸ τοῦ Κόμητος Καμ-
βατερῆ, εἰς ἣν παρευρίσκοντο διάφοροι μουσικοὶ καὶ καλ-
λιτέχναι, μῶλις περὶ τὸ τέλος ἀπηυθύνθη ὁ Κόμης πρὸς
τὸν περίφημον μουσικὸν Γαράτην καὶ παρακάλεσεν αὐτὸν
νά ψάλλῃ. Οὗτος δὲ, προσβλήθεις διότι δὲν ἐγένετο ἐγκαί-
ρωσ ἡ προτίμησις αὐτῆ, ἐξήγαγε τὸ ὠρολόγιόν του λέγων:
« Εἶνε ἀδύνατον, Κύριε Κόμη· πλησιάζει τὸ μεσονύκτιον,
καὶ ἡ φωνή μου κοιμάται. »

Εἰς κατεργάρης, ὅστις εἶχεν ἐξωτερικὸν τιμίον ἀνθρώ-
που, γευματικῶν ἡμέραν τινὰ ἐν τινι ξενοδοχείῳ, μετὰ
τὸ τέλος τοῦ γεύματος ἔχουσε μὲ τρόπον τὸ χειρόμακ-
τρον εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ἡ γυνὴ τοῦ ξενοδόχου, παρα-
τηρήσασα τοῦτο καὶ θέλουσα νά δώσῃ ἐν μάθημα εἰς
τὸν κλέπτην, προσέθετο ὑπὸ τὸν παρυσιασθέντα εἰς
αὐτὸν κατάλογον πρὸς πληρωμὴν δέκα φράγκα δι' ἐν
χειρόμακτρον. Ὁ εὐγενὴς κλέπτης ἐπλήρωσε χωρὶς
οὔτε λέξιν νά προφέρῃ, καὶ ἀνεχώρησε κατασυγχισμένος.

Ἐπιπλήττων τις τὸν ἀνεψιὸν του διὰ τὰ τρελλὰ ἐξο-
δά του, τῷ ἔλεγεν: « Ἐχεις χρὴ πικροῦ· ἀπέκαμα νά
τὰ πληρώνω· χρεωστεῖς καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν διά-
βολον!—Ἰσα ἴσα, θεῖέ μου, ἀπήνησεν ἐκεῖνος, ἀνεφέρ-
τε δύο πρόσωπα, εἰς τὰ ὅποια δὲν χρεωστῶ οὐδὲ ὀβολόν. »

Ἐρρίκος ὁ Η', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, εὐρισκόμενος εἰς
διενέσεις μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Α', βασιλέως τῆς Γαλλίας,
ἀπεφάσισε νά τῷ στείλῃ ἕκτακτόν τινα ἀπεσταλμένον,
ὅστις νά τῷ ἀπευθύνῃ λόγους δεινούς καὶ ἀπειλητικούς. Ἡ
ἐκλογή ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ Ἀββᾶ Βόννερ, πρὸς ὃν εἶχε μεγά-
λην ἐμπιστοσύνην. Μάτην ὁ πτωχὸς Ἐπίσκοπος τῷ παρε-
τήρησεν ὅτι ἡ ζωὴ του ἐξετίθετο εἰς μέγαν κίνδυνον, ἂν
ἀπηύθυνε τοιοῦτους λόγους πρὸς βασιλέα, οἷος ὁ Φραγκί-
σκος. — « Μὴ φοβῆσαι τίποτε, τῷ εἶπεν ὁ Ἐρρίκος· ἂν
ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας σὲ θανατώσῃ ἀκόμη, θά ρίψω κατὰ
γῆς ἀντὶ τῆς ἰδικῆς σου πολλὰς Γαλλικὰς κεφαλὰς, ἐξ
ὧσων ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου. — Τὸ πιστεύω, Μεγα-
λειότατε, ἀπήνησεν ὁ ταλαίπωρος Ἀββᾶς· πλὴν ἀπὸ δλας
αὐτὰς τὰς κεφαλὰς καμμία νομίζω δὲν θά ἀρμόζῃ εἰς
τοὺς ὧμους μου, ὅσον αὐτὴ τὴν ὁποῖαν φέρω τώρα. » Ἡ
ἀπάντησις αὐτῆ ἤρρεσεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐματρίασε
τὰς ἐκφράσεις καὶ ἀπαντήσεις του.

Παχὺς τις μοναχὸς, βλέπων τὴν ξηρασίαν τῆς ἀτμο-
σφαιρας, ἔλεγεν ὅτι ἂν ἡμέρας τινὰς ἀκόμη δὲν ἔβρεχε,
δὲν θά ἐφύτρωνεν οὔτε βρώμη, οὔτε ἴσως καὶ χορτάρι ἀ-
κόμη. « Πόσον ὀλέθριος καιρὸς διὰ τὰ τκαλίπωρα ζῶα!
προσέθετε μετὰ σχετλιασμοῦ· δλα θά ψοφήσουν τῆς πεί-
νης ἄνευ ἐξαιρέσεως! » Ὁ ὑπηρέτης του, ὅστις τὸν ἤκουεν
οὔτω μονολογοῦντα ἐξωθεν, ἔκραζεν: « Ὁ Θεὸς νά σὰς δια-
φυλάξῃ, πάτερ μου, ἀπὸ μίαν τοιαύτην δυστυχίαν. »

Λέγουν ὅτι ὁ Θεὸς βοηθεῖ τὰς τρεῖς ταύτας τάξεις τῶν
ἀνθρώπων: τοὺς τρελλοὺς, τοὺς μεθύσους καὶ τὰ παιδιά.
Στρατιώτης μεθυμένος, πεσὼν τοῦ ἵππου του, ἐδυσκο-
λεύετο νά ἐγερθῆ. Εἰς τὴν δυσχερεστάτην ἐκείνην θέσιν,
εἰς ἣν εὐρίσκατο, « Θεέ μου! ἀνέκραξε, βοήθησόν με. » Εἶ-
τα, καταβαλὼν μικρὰν τινα προσπάθειαν, ἐγείρεται, ἵπ-
πεύει, πλὴν μετὰ μικρὸν καλπασμὸν πίπτει ἀπὸ τὸ ἄλλο
μέρος καὶ συντρίβει τὸ κρανίον του· τότε ἀναστεινάξας,
« Αἱ! Θεέ μου, ἔκραξε, πολὺ μὲ ἐβοήθησες τώρα! »

Σύμβουλος τις ἀπεκοιμήθη ἐν πλήρει συνεδριάσει τοῦ
δικαστηρίου. Ὁ πρόεδρος, ὅστις ἐσύναζε τὰς ψήφους, ἦλθε
καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ ἐζήτησε τὴν ἰδικὴν του· οὗτος δὲ
τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς, ἔκραζεν: « Ἄς τὸν καύσουν! ἄς
τὸν καύσουν!—Πλὴν πρόκειται περὶ ἐνὸς χωραφίου, εἶ-
πεν ὁ πρόεδρος.—Αἱ! λοιπὸν, ἄς τὸ σκάψουν! »

Ὁ ἐκ Πεδεμοντιῦ Ρίβαρόλ, εἰς Γαλλικὴν διατελῶν ὑ-
πηρεσίαν, διεκρίθη μεγάλως ἐν ταῖς διαφόροις μάχαις.
Ἀπωλέσας δὲ τὸν ἕνα τῶν ποδῶν του ἐνῶ ὑπερησπίζετο
τὴν ἰδίαν του πατρίδα, ἀντεκατέστησεν αὐτὸν διὰ ξυλι-
νης κνήμης. Σφαῖρα κανονίου τῷ ἀφῆρπασε καὶ τὴν ξυλι-
νην ταύτην κνήμην εἰς τὴν μάχην τοῦ Νέρβινδεν καὶ τὸν
ἐρρίψα κατὰ γῆς· ὅτε δὲ τὸν ἀνήγειρον, ἤρχισεν νά γελᾷ
λέγων: « Ἰδοὺ ἀνόητοι ἄνθρωποι, οἵτινες ἐξοδεύουν τὴν
πυρίτιδά των εἰς τὸν ἀέρα! δὲν ἤξεύρουν ὅτι ἔχω ἄλλας
κνήμας εἰς τὸ μαρσιπέπιόν μου; »

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ.

Εξακολουθούσιν εϊπέτι προ' ἐλπίδα οί καλοί καιροί, και τὸ φθι- νύπωρον προσημεδιά ἡμῶν ἡδύως ὡς ἡ ἀνοιξίς. Αἱ ἔσοχα εἰσὶν ὑπο- φερταί, διότι αἱ βροχαί φαίνονται ἀπό τινος λησιμονήσασται ἡμᾶς, ὁ δὲ ἀκαμπτος και παγετώδης βορρᾶς καθυδαί βαθὺν ὕπνον εἰς τὰ χιονώδη παλάτια του, τὰ φρουρούμενα ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῶν ἀνέμων Αἰόλου.

Πλὴν ἀλλοίωμον ἀν' ἐξυπνίσῃ! . . . Ὅποια μύραμος μοῖρα περι- μένει τὴν ἄχρῃς ὥρας μειδιῶσαν φύσιν! Κρουεὶν και κατάλευκον θέ- λει περιβληθῆ αὐτὴ σάβανον, τὰ δὲ εἰπέτι ἀνοῦνται φωτὰ θέλων ἐν- ταφιασθῆ ὑπὸ παλῶν στρώμα πάγου.

Ἐν τούτοις πάσα παιδιά και πᾶς λόφος πλῆθει κυνηγῶν. Τὰ δυ- στυχῆ μεταβατικά πτηνὰ μόλις και μετὰ βίας ἐκφεύγουσι τὰς πολυ- μιχλῶνας σαγῆνας τῶν πτηνοθηρῶν, και προστρέφονται δλοκώτοιμα εἰς τὸ ἀδυσώπητον ὕπλον τοῦ κυνηγοῦ, τὸ ὕπτον, ἡρεμιῶν καθ- ὄθιον τὸ λοιπὸν διάστημα τοῦ ἔτους, ἐξανίσταται τρομερὸν και ὀλέ- θριον κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὅπως πέμψη πολλὰ ἀ μ. ε. ν. ἢ ἀ π. τ. η. ὦ ν ψ υ χ ἄ ρ ι α εἰς τὸν ἄδην. Μετὰ τῶν πιπτότων ὄγρων φύλλων τοῦ φθινοπώρου πῶσα ὄρατα πτηνὰ πίπτουσι κατὰ γῆς, κα- τατρυπημένα ὑπὸ τῶν λεπτῶν σφαιροῖδων τοῦ πυροβόλου!

Εἰσὶ τῶνόντι περιττάσεις, καθ' ἃς ἡδύχρηθη νὰ ἐβλέπωμεν τὸν ἄν- θρωπον Πυθαγόραν ἀπέχοντα, δηλαδῆ, ὡς ὁ φιλόσοφος οὔτος τῆς ἀρχαιότητος, πάσης τροφῆς περιεχούσης ἐν αὐτῇ ψυχῆν ζῶσαν. Πλὴν τῶσον ἀδύνατον θεωροῦμεν τὸ τοιοῦτον, καθ' ὅσον και αὐτὸς ὁ τοσοῦτος ἐγκρατῆς Πυθαγόρας, παρατηρήσας ποτὲ ἐν τινι λίμνῃ τὰ μεγάλα ὄψακια τρώγοντα τὰ μικρὰ, « Αἶ, λοιπόν! ἀνέκραξεν' διατὶ νὰ μὴ σὰς φάγω και ἐγὼ, ἀφοῦ σεις τρώγεσθε μεταξύ σας; »

Και ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὁ Πυθαγόρας ἐγένετο ἄνθρωπος ἀίμο- ἑύρος και σαρκολάγος, ὡς οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι.

Ἀρκεταὶ κατὰ τὸν μῆνα τούτον σπονδαὶ προσεφέρθησαν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἰμεναίου, καίτοι ὁ θεὸς οὔτος σημερον φαίνεται συμμα- χῶν και αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἐμπολαίου Ἐριμού, και οὔδεις ἢ οὔδεις νυμφεύεται μὴ ἡζούσιν τοῦ χροσίου. Ἰδοὺ δὲ πῶθεν διαλύονται ἐνί- οτε οἱ ἀρράβωνες, και οἱ νυμφεῖοι μένουσιν εἰς τὰ κ ρ ὕ α τ ο ὕ λ ο υ τ ρ ο ὕ, διότι δὲν ἔχουσι τὴν γενναίωτητά νὰ εἰπωσιν ὡς τὸν ἦρωα τῆς κωμωδίας τοῦ Ronsard:

«Ω! δὲν πωλῶ τὸ σῶμά μου, ἀλλ' οὔτε τὴν ψυχῆν μου! νυμφεύομαι ἴνα ἀγαπῶ μόνον τὴν γαμετὴν μου!

Ἐπειδὴ δὲ περὶ μεμνηστειμένων ὁ λόγος, ἐπιτραπήτω νὰ παρα- δώσωμεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ ἐξῆς τεμάχιον μυροβόλου τινὸς ἐπι- στολῆς, ἣν παρέδωκεν ἡμῖν ἡ Μοῦσα, ὡς δέγμα ὑπερβολῆ ἐρωτικῆς γλώσσης. Μνηστὴ γράφει πρὸς τὸν ἀποδημοῦντα μνηστῆρά της ἐν ὑστερογράφῳ:

« Γ. Γ. Στείλέ μου τίποτε ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, ὅχι τάχα διὰ νὰ μὴ σὲ λησιμονήσω, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸ φέρω ἐπάνω μου. Μὴ λησιμονήσης νὰ φιλήσης ἐκεῖνο, τὸ ὅποτον θὰ μὲ στειλῆς; εἶμαι βεβαία ὅτι εὐθὺς θὰ εἶρω τὴν θέσιν τοῦ φιλήματός σου. »

Πῶση διαφορά μετὰ τῆς φιλοφρονησάτης ταύτης γλώσσης, ἦτις τίς αἰδ' ἐκ ποίας βίω μ ἀ ν σ α ε ἰ σ τ ῖ ν ἡ ρ α ν ῖ σ μ ἔ ν η, και τῆς ἐξῆς ἑτέρας νεανίδος, ἦτις, προσβληθεῖσα ὑπὸ νεανίου τινὸς φίλου της, μὴ ἐκτελέσαστος ἐγκαίρως παραγγελλίαν της τινὰ, ἀπέστειλε πρὸς αὐ- τὸν τὰ ἐξῆς:

« Ἐπεθύμουν, ἄχρετε, αἰζυλιαῖς νὰ ἐγράψω, και νὰ ἀνεγίνω- σκες τὴν ἐπιστολήν μου μετὰ τὴν βράχιν σου! »

Μὴ λησιμονώμεν ἐν τούτοις ὅτι ἀμφότεραι αἱ γράφουσαι εἰσὶ γυ- ναίκες, και ὅτι εἶχε δίκαιον ὁ μακαρῆτης Σαιξπηρός νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν γυναῖκα « Perilde comme l'onde! » ὅεστι μεθερμηγευμέ-

νον Ἄπιστον ὡς τὸ θάλασσιον κύμα (μὲ ὄλην τὴν ἀπι- τουμένην συγγνώμην!) (1)

Και ἐν τούτοις ὁ δυστυχῆς νεανίας ἐπενθηφόρησεν ἐσ' ἄτους ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ θανάτῳ τῆς καλῆς ταύτης φίλης του και ἀφῆκε τὴν γενειάδα. Ἐπειδὴ δὲ κάπως ἠτύχησε νὰ ἔλθῃ μικρὸν ὄσον ποιητικῶν πνεύμα- τος, ἐπέγραψεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ἐρασμίας του τὸ ἐξῆς τετρατίχον:

Τοῦ κόσμου ἦτο κάτοικος, ὅπου στενάζου ὄσοι οἱ ἐκλεκτοὶ ἐπὶ τῆς γῆς και ῥόδον αὐτῆ, ἔζησεν ὄσον τὰ ῥόδα ζωῆς βραχεῖαν ὄραν τῆς αὐτῆς.

Και ἄς διατείνονται ἦδη αἱ γυναίκες ὅτι οἱ ἄνδρες εἰσὶν ἄπιστοι, ἐνῶν τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα δεικνύει ἄνευ ἐνστάσεως ὅτι οὐχὶ μόνον πρὸς ῥόδα (μεστὰ ἀκαθῶν, ἐνοεῖται) εἰσὶ πιστοί, ἀλλὰ και πρὸς αὐτόχρημα ἀκαλίφθας (τσοικνιδας), ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἣν ἐσ' ὄρμεν τὸ εὐτύχημα και ἡμεῖς νὰ γνωρίζωμεν μακροθῶν.

Ἐν τούτοις ἰδοὺ και τι τραγικὸν ἀνέκδοτον, οὐ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συμβῆν εἰς τὴν μεγαλοπόλιν μας. Ἡ κληρικὸς του σημεῖωκατε ὅτι εἶνε ἀνκαμψιθῆτης.

Ὁ Κ. Γ. . . . κούρεῦς και κομμωτῆς Φ. . . ἔγγημε νέαν και ὄραϊαν γυναῖκα, τὴν ὅποιαν ἐλάτρευεν' ἀλλ' αὐτῆ, παραγωρίζουσα τὴν βαθεῖαν ταύτην ἀρσένωσιν και ἀγνώμον ὄσα, ἐνέπεσεν εἰς τὴν παχρῆν λῆ σ ο ν τ ὅ σ τ ι ν ο ς, φοιτητοῦ τοῦ καταστήματος.

Ὡς δὲ συμβῆναι πάντοτε, ὁ σύζυγος τελευταῖος πάντων ἐπιτη- ροφορήθη τὰς ἀθώας μὲν ἀλλ' αἰσθηματικὰς σχέσεις τῆς γυναικὸς του. Ὁ δαίμων τῆς ζηλτίας και τῆς ἐκδικήσεως ἐδύσε τότε εἰς τὰ ἐνδομυχά του, και ἀπόφασιν τρομερὰν ἀπεράσισεν ὁ κύριος κούρεῦς.

Ἐπιέμενε νὰ ἔλθῃ ὁ νεανίας εἰς τὸ κατάστημά του ἴνα ξυρισθῆ. Ὅταν δὲ ἦλθεν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ λῆων κατὰ τὸ σύνθημα, τί νέα γνωρίζεις.

— Τραγικὸν τι συμβῆν, ἀπαντᾷ ὁ κούρεῦς. Εἰς τὸν συνδελφῶν μου εἶχε γυναῖκα σπανίας ὄραϊότητος, και εἰς τὴν ὅποιαν ἐναπέθεσεν ὄλας τὰς περὶ εὐτυχίας ἐλπίδας του. Μεταξὺ τῶν φοιτητῶν του ὑπῆρχε νεανίας τις, ὅστις ἦλθε νὰ παραῖτη τὴν εὐτυχῆ ταύτην ἑνοσίαν, και παρέ- σαρε τὴν καρδίαν τῆς νέας ἀπὸ τοῦ σύζυγος της, ὅστις ὑπεδέχετο αὐ- τὸν ὡς φίλον του. — Δὲν ἦτο κακὸν τοῦτο; ἠρώτησε μετὰ βραχεῖαν σιωπῆν ὁ κούρεῦς, ἀποτεινόμενος εἰς τὸν ἀκροατὴν του;

— Κἀκίστον, ἀπήντησεν οὔτος ἀνησυχῶν. Πλὴν τὸ πλῆρες ἀγαθὸν τῆς βλέμμα τοῦ κούρεῦς τὸν καθήσυχω- σε, και ἐσέκθη ὅτι ἡ ἀναλογία, ἦτις ὑπῆρχε μετὰ τῆς ἱστορίας ταύτης, και τῆς ἰδικῆς του, ἦτο ἀπλῶς τυχαῖόν τι.

— Ἀφοῦ ἐθεσπιώθη περὶ τῆς δυστυχίας του, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ κούρεῦς, ὁ ἀπατηθεὶς σύζυγος ὑπὸ μίας μόνης ἐκουσῆθη ἰδέας, τὸ νὰ ἐκδικηθῆ. Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἐζήτη μετῶν ἴνα ἐκτελέσῃ τὴν ἐκ- δικησὴν του, ὁ διαφθορῆς ἦλθε μόνος του και παρεδῆθη εἰς τὰς χεῖ- ρας τοῦ κούρεῦς ὅπως τὸν ξυρίσῃ.

Ἀλλ' ἐνῶ εἶλεγε ταῦτα και τὸ ξυράριον ἤγγιζε τὸν τράχιλον τοῦ νεανίου, ὁ ἀδικηθεὶς σύζυγος ἠσθάνετο τὸ αἶμα ἀναθάινον εἰς τὸν ἐγ- κέφαλόν του' ἡ βραχίς του ἐσκοτίσθη. Ἦσαν δὲ μόνον εἰς τὸν ὀπισθό- δομον τοῦ κούρεῦς.

Ὅταν ὁ νέος ἤκουσε τὰς τελευταίας λέξεις, δὲν ἀμφίβαλε πλέον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ αὐτοῦ ὕψώσας δὲ τὰ ὄμματά του, ἀνέγνω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κούρεῦς ἀπιστίαν τινὰ ἀπόφασιν, και ἠσθάνθη μετὰ φρίκης τὸ τρομερὸν ὄπλον πλησιάζον εἰς τὸν λαμῶν του. Πάραυτα διὰ κατεσπασμένου τινὸς κινήματος ὁ νεανίας ἀπέφυγεν ὥστε νὰ μὴ τοῦ ἀποκοπῆ ὁ λαμῶς, ἀλλὰ τὸ ξυράριον τοῦ ἐπήρεν ἀριστὸν μέρος τῆς παρεῖστος. . . .

Ἀδύετε μάθημα ἐντεῦθεν πάντες οἱ ἐκ συστήματος ἐργολάβοι νὰ ἀποφεύγετε τὴν μῆνιν τῶν κούρεων και παντὸς σ π α θ ο φ ὄ ρ ο υ ὡ γ ῶ ρ εἶ κ ἢ οὔτοι τὴν μάχισαν φοροῦσι!

Ἐν τούτοις τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ἀπερίγραπτον κίνησιν τῆς ἀγορᾶς ἡμῶν; Ὁ Γαλατᾶς, τὸ ἱστορικὸν τοῦτο και ἀρχαῖον προά- στειον τοῦ ἐμπορίου, δύναται νὰ ὀνομασθῆ ἐπιτυχῶς ἡ δ ε ξ ε ἰ ἄ χ ε ἰ ρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ κίνησις ἐν αὐτῷ ἐστὶ διημερικὴ και ἀτε- λεύτητος, ἡ δὲ σύγχυσις και ἡ τύρβη . . . ἀπερίγραπτος.

Τὰ κεντρικώτερα τοῦ προαστεῖου τούτου μέρη, και ἰδίως τὰ κατα- στήματα ἐνθα ἐκτελοῦνται αἱ τῶν συναλλαγμάτων διαπραγματεύσεις

(1) Σημ. Ἐξαιροῦνται τοῦ δριμυτάτου σφαιρισμοῦ τούτου αἱ ἀνα- γνώστριαί τῆς Ἐ π τ α λ ὄ φ ο υ.

και τὰ διάφορα πλῆθοντα χρωμόγραφα, εἰσὶν ἄξια τῶνόντι ἰδιαιτέρως περι- γραφῆς. Ἀρκετὶ νὰ διέλθῃ τις ἐνώπιον τοῦ λεγομένου χ ρ ῶ μ α τ ῖ σ τ τ ρ ῖ ο υ τ ο ὕ Χ α β ῖ α ρ ο χ ἄ ν ο υ, διὰ νὰ πεισθῆ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο κατ' οὐδὲν διαφέρει Βαυβυλωνίας. Ἀμφιβάλλομεν ἀν' οἱ ἐργάται τῆς πορτορικῆς κατὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλώσσων ἐξέπεμπον τοιαῦ- τὰς ἀγρίας κρυμὰς, ὅταν οἱ σημερινοὶ τοῦ χρηματιστηρίου τούτου καλλυθίσται.

Ἄλλ' ἡμεῖς φράσωμεν, Μοῦσα, τὸν πολυκίνητον τούτον ἀνθρώπι- νον ἀνεμοστρόβιλον. Παρέλθωμεν τὴν ἐστίαν, ἐν ἣ ὁ Ἐρμῆς, ὁ ἔχων χρυσοῦν βαλάντιον, ἔδρασε τοὺς βωμοὺς του. Ἀφήτωμεν κυλινδου- μένην εἰς τὴν τύρβην αὐτῆς τὴν ἀνθρωπίνην κτήτην μυρμηκίαν, τὴν βρόχουσαν μὲν ἀργύριον και ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ἐστερημένην γλώσσης, κινήσιν, καλλῶνων και νυμμάτων. Ἀποστρέψωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τοῦ νεωτέρου τούτου πύργου τῆς Βαβέλ, ὅπου προσκυνεῖται τὸ χρυ- σοῦν ἄγαλμα τοῦ Βάβελ, και εἰς ὁ μετὰ λύπης ἀτειρίζουσι αἱ ἀγεῖως πα- ραγωρίζουμενα ὑπὸ τῶν πλειοτέρων αὐτοῦ θαμίμων Ἐλικωνιάδες Μοῦσαι. Πνεύσωμεν τὰς αὔρας και τὴν δρόσον τὴν ποντιάδα, και ἀνταλλάξωμεν τὴν πνευρὰν ἀτιμοσφαιραν τῶν παλλῶν τοῦ βαυβακίου και τῶν λοιπῶν ἐμπορευμάτων μετὰ τὸν καθαρὸν και ἀπεριόριστον ὀρίζοντα.

Τὸ ἀτμόπλοον τῶν νήσων συρίζει και ἐκπέμπει φλόγας, καπνὸν δὲ μέλανα ἐξερέυεται ἐκ τῶν σπλάγγων του. Ἐπιθῶμεν, Μοῦσα, τοῦ φλογεροῦ τούτου Λεβιάθεν, τοῦ μαστιζόντος τὸν ὄκεανον μετὰ νευρο- δεις πτερυγας, και πλανηθῶμεν ἡμῶς ἐπ' ἀ τ ρ ὕ γ ε τ ο ν π ὶ ο ν τ ο υ . . .

Ἰδοὺ ἡ Προποντῆς, και ἐλαφρὸν, εὐτροφον, εὐκίνητον, ἰδοὺ σα- λεύει ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὡς ἡ ἀλακίον, τὸ ταχὺ ἡμῶν ἀτμόπλοον. Φεύγει ὅπισθεν αὐτοῦ ἡ ἀντιγείτων ἀκτὴ τῆς Ἀσίας, φεύγων μετὰ ἀκαταλόγηστον ταχύτητα τὰ δένδρα, τὰ οἰκίματα, και αὐτὰ τὰ ἱστίο- ὄρομῶντα πλοῖα. Ἀργυρῶδες δελφίνες, πλίζοντες ἐπὶ τῶν ἡρε- μούτων κυμάτων, σπνερίζονται τίς πρῶτος νὰ προηγήθῃ τοῦ σκάφους ἡμῶν. Μετὰ ἡ φύσις μαγευτικώτατα, ἐπιπνεῖ ἐλαφρὰ ἡ ποντιάς αὔρα, ὁ δὲ σιγαλὸς αἰγυλιὸς γελᾷ γάλα ὄλας.

Μόλις τὸ Πρατὸν παραλλάττομεν ἀκρωτήριον, και ἰδοὺ ἐκτύλι- σσαι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τὸ πανοράμια τῶν νήσων, τῶν γθα- μαλῶν και κεκαλυμμένων ὑπὸ πέτρης. Ὡ! αἱ νῆσοι αὐταὶ αἱ ἀδελ- φαί, αἵτινες μακροθῶν φαίνονται ἀποτελοῦσαι μίαν, ὁ γαλήνιος οὔτος πόντος και ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ὁ γλαυκὸς πόσον κατὰέλγουσι τὴν ἀν- θρωπίνην καρδίαν!

Μετὰ βραχῶν πλοῦν χωρητούμεν τὴν Πρῶτην, τὴν ὄλας ἀδεν- δρον ταύτην νησίαν πλὴν ἀριστῆς καλᾶς οἰκοδομᾶς ἐπὶ τῶν νότιων αὐτῆς βαστάζουσαν' ὅπισθεν δὲ αὐτῆς βλέπομεν ἐξωρισμένα μακρὰν τὰ νησιδία τῆς Ὁξείας και Πλάτης. Εἶτα, κατὰ τὸν Βυζάντιον ποιητὴν,

Τῆς Ἀ ν τ ῖ γ ὄ ν η ς τῆς μικρᾶς προέκυψεν ἡ ῥάχη, κ' αἱ μαῦραι τῆς ἀρογμαλαῖς κ' οἱ σκόπελοι κ' οἱ βράχοι κ' ἡ Πί τ α θ ο ρ υ φ ὄ ρ ο ς τῆς φαίνεται, ὡς ἐκείνη τοῦ μικροτάτου τούτου μας πλανήτου ἡ σελήνη.

Ἐν τούτοις ἰδοὺ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν παρίσταται μαγευτι- κώτατα ἐξηλωμένη μετὰ τῆς βουνοδους Πρι γ κ ἦ π ο υ και τῆς Ἀ ν τ ῖ γ ὄ ν ο υ ἡ ὄραϊα νῆσος τῆς Χά λ κ η ς. Τὸ ἀτμόπλοον προσεγγί- ζει εἰς τὴν λιθοκτιστον αὐτῆς προκυμλίαν. Ἀποθῶμεν, Μοῦσα, ὅπως περιεργασθῶμεν ἐκ τοῦ σύνεργος τὴν καθέδραν ταύτην τῆς φι- λομαλοῦς Ἀφροδίτης. Θαυμάσωμεν τὰ διάφορα ἐν αὐτῇ καλλιτε- χνῆς ἔργα, μετ' αὐτῶν δὲ και τὰς πολυποικίλους αὐτῆς ὄραϊότητας.

Ἦνα ἀποβιάς, ἐνόμισα τῶνόντι ὅτι μεταφέρθη εἰς νῆσον τινὰ φαν- ταστικὴν, ὅποιας οἱ ἀρχαῖοι ἐπλαττον τὰς νήσους τῶν μακάρων . . . Ὡ! και! δότε εἰς τὴν ἀνθρωπὸν τὴν θάλασσαν και τὰς αὔρας της και τὰς προκυμίας της, ἀν' ὀλετες, πλὴν δότε συγχρόνως και σικάν' διότι ὅπου ἐλλείπουσι ταῦτα, ὁ ἄνθρωπος γίνεται ξηρὸς τὴν καρδίαν και τὰ αἰσθηματικά, ὡς τοὺς ἀσχημῶνους και λιθῶνους τοῖγους τοῦ Χρηματιστη- ρίου.

Τὰ ἱστορικὰ Λ ὀ β ἰ ὀ ἄ κ ι α, τὸ πεδῖον τοῦτο τῆς μάχης τοῦ ἔρω- τος, κατεπλημμυροῦντο κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τῆς ἐπισκέψεως μας ὑπὸ πλῆθους κυρίων και κυριῶν, σπνοθουμένων καθ' ὄλην τὴν ἔκτα- σιν τῶν περιπέτων. Ἐλεγες ὅτι ἔβλεπες πανήγυριν τινὰ ἡ ἀγορᾶν. Καὶ ὄντως, τίς δύναται νὰ ἀρηγῆ ὅτι ἐκάστην ἐσπέραν (Κυριακῆς μᾶ- λιστα) τελεῖται καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους ἐν τῇ περιπέτῳ τούτῳ ἡ π κ ἦ γ ρ ι ς τῆς ὀ ρ τ ῆ ς τ ο ὕ Ἀ σ ὴ τ ο υ;

Προτεχνήματα διαφόρων χρωμάτων και σχημάτων σελαγγίζουσι τὸν ὀρίζοντα κατὰ τὰς νύκτας, και ἀναπληροῦσι θαυμασίως τὴν ἔλ- λειψιν τῆς πλησιεφούς σελήνης. Ἄλλ' ὅταν λάμπῃ εἰς τὸν οὐρανὸν

δόμον ὁ φωταυγῆς οὔτος λύχνος τῆς νυκτός, ὡ! τότε τὸ θέμα εἶνε ἀπερίγραπτον. Νομίζει τις ὅτι εὐρίσκαται εἰς ὄραϊότατον κήπον, βρούν- τα διακρίων δένδρων και πολυχρόμων ἀνθῶν. Φαντάσθητε ἦδη πό- στον μαγευτικὸς εἶνε ὁ ζωντανὸς οὔτος κήπος τῶν λιβαθίων, ὁ ποικι- λόμενος ὑπὸ τῶν ποικιλοχρόων ἐσθητῶν τῶν καταπλημμυροῦσων αὐ- τῶν θεανῶν, περιφερομένων ὑπὸ τὸ γλυκὺ και φωταῖρον φέγγος τοῦ ἄστρου τῶν ἐρωτῶν. Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν Χάλκην κατὰ ταύτην τὴν ἐποχὴν ἀποτίουσι φόρον σεβασμοῦ εἰς τὴν σ ε π τ ε μ β ρ ι α ν ἢ ν α ἰ τῆς σελήνης, τὴν τῶσον φεγγοβολούσαν. Ἄν ἀληθεῦς ἀλλοῦ πουθενᾶ ἡ Ἰταλικὴ παροιμία: La luna settembrina—sette lune a leis' inclina. — « Τὴν σεπτεμβριανὴν σελήνην ἐπὶ τὰ σελῆνα προσκυνούσι, » — πᾶσαι νὰ ἀληθεύῃ πλειότερον ἐν Χάλκῃ.

Ἄλλ' ὅσον και ἀν' λογιζέται ἡ ἐρατικὴ αὐτῆ νῆσος καθέδρα τῆς Ἀφροδίτης, οὐχ ἦστον ὄμως διαπρέπει και ὡς προσφιλέστατον τῶν Μουσῶν ἐνοιάτημα. Διὸ και ἀπικτωῦμεν ἐν αὐτῇ μετ' ἀμυθῆτου εὐ- χαριστήσεως οὐ μόνον τὰ διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ἀλλὰ τῶσα ἄλλα ἱερά καθιδρύματα τῆς εὐσεβείας και τῆς πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἡμῶν ἀδελφούς ἀγάτης. Εὐδαίμονες αἱ κοινῶναι ἐκεῖνα, αἵτινες ἐφθα- σαν νὰ ἐνοήσωσιν ὅτι μόνον διὰ τῆς τοῦ πλησίον ἀντιλήψεως και τῆς ἀγαθοεργίας ἀποβαίνουσιν εἰκόνας και πανομοιότυπα τοῦ εἰπόντος: « Δ ε ὕ τ ε π ρ ὸ ς μ ε π ἄ ν τ ε ς ο ἰ κ ο π ῖ ὠ ν τ ε ς κ α ἰ π ε φ ο ρ ῖ σ μ ε ν ο ἰ, κ ἄ γ ὡ ἄ ν α π α ὐ σ ω ὡ μ ἄ ς. » Εὐτυχῆς δὲ οἱ καταπόη- σαντες ἐπίσης ὅτι ἡ μόρφωσις και ἡ ἀληθῆς εὐδαμονία τοῦ ἀνθρώπου ἔγκαιτα ἐν τῇ καλλιέργειᾳ τῶν γραμμάτων και τῆς παιδείας, και μὴ πλῶντες διὰ τοῦτο τοῦ διασαλπίζεν μετὰ τοῦ Προφητᾶνακτος: « Δ ρ ἄ ξ α σ θ ε π α ἰ δ ε ἰ α ς, μ ἦ π ο τ ε ὄ ρ γ ῖ σ θ ῆ Κ Ὑ ρ ῖ ο ς. »

Πλὴν τίς αὐτῆ ἡ προχωρούσα, ἐκλεκτὴ και ὄραϊα ὡς ἡ σελήνη, λευκόλευκος ὡς ἡ Πρα, γλαυκώπης ὡς ἡ Ἀθηνα, ἀλαβάστρινον ἔχου- σα τὸ σῶμα ὡς ἡ Ἀφροδίτη, και περιβεβλημένη γοητευτικώτατον ἱμα- τισμὸν, ὡς ἡ Ἀρτεμις; Μήπως εἶνε ἡ μυθολογούμενη Κίρκη, ἡ ἀνε- τως περιφερομένη εἰς τὴν νῆσον της και ὑποβάλλουσα τοὺς λατρευτὰς αὐτῆς εἰς πντοία; μεταμορφώσεις, κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῆς ἰδιοτρο- πίας της; Τιλοφορεῖται ἡ βασίλισσα τῆς Χάλκης, και δικαίως διότι εἰς τὴν διάβαθιν τῆς ἐκπατόμοια προσφέρονται φλογερῶν βλεπιδμάτων.

Πλὴν, λυπηρὰ ἀντίθεσις! . . . ταύτην παρακολουθεῖ ἑτέρα γυνή, πλουσιώτατα μεν ἐστολισμένη μὴ παρατρέχτα δὲ οὐδὲ τὰς ἐλαχι- στας ἀπαιτήσεις τοῦ κακῶς ὀλκμένου συρμού, ἀλλὰ δυσειδῆς μέχρῃς ἀπαρσεκείας. Ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ βυτίδες τοῦ γήρατος ἐπικαθῆναι αὐθόως ἐπὶ τὸ μετώπον και τὸν πνεῦμον αὐτῆς τῶν ἐπιποσάτων. Ὅποια τῶνόντι παραδόξος ἀντίθεσις! Καὶ ὄμως ἡ ἀσχημία ταύ- της συντελεῖ ὀαιμονίως πρὸς πλειότεραν ἐπαύσησιν τῆς καλλονῆς της ἑτέρας. Τοιοῦτος εἶνε ὁ κόσμος οὔτος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον' κόσμος ἀντιθέσεων!

Διότι ὅπως τὸ ψεῦδος λέγουσιν ὅτι εἶνε τὸ ἄλας τῆς ἀληθείας— καθότι τίς δὲν βαρύνεται και δὲν χασμαῖται ἐπὶ τέλους ἀκούων ἀπὸ στό- ματος ἄλλου τὴν ἀλήθειαν, πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, και μόνην τὴν ἀλήθειαν, μηδὸλως ἀρτυρομένην ὑπὸ τοῦ ψεῦδους— ὅπως ἡ ἀρετὴ, μόνη ἡ ἀρετὴ, πάντοτε ἡ ἀρετὴ κατατᾷ μόνοντος και ὄχληρᾶ, ἀν δὲν ποικιλῆ αὐτὴν ἐνίοτε και σκανδαλώδες τι γεγονός— και πρᾶφα- δεγμα τούτου ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος χωρικὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ γράφας τοῦ Ἀριστείδου τὸ ὄνομα εἰς τὸ ὄστρακον, διότι ἠνωχλεῖτο ἀκούων αὐτὸν ὑπὸ πάντων δίκων προσαγορευόμενον,— οὔτω και ἡ καλλονὴ ἄνευ τῆς ἀσχημίας οὐδεμίαν ἤθελεν ἔχει ἄξιαν.

Μᾶς ἀρέσκει, μᾶς θέλγει, μᾶς γοητεύει ἡ καλλονὴ. Ἐνώπιον ὄραϊου ἀνδριάντος, τερπνῆς φύσεως, περικαλλοῦς γυναικῆς ἡ καρδία ἡμῶν σικρῶ ὕφ ἡδονῆς και εὐφροσύνης. Ἄλλ' ἀν τὰ πάντα ἦσαν περι- βεβλημένα τὴν ἐντέλειαν ταύτην, ἀν ὄλα αἱ γυναίκες ἦσαν ὄραϊα οὐδεμία δὲ δυσειδῆς, τότε ἡ καλλονὴ τῶν ἤθελε μᾶς κορθεῖ, τότε δὲν ἤθελομεν διακρίνει τὸ ὄραϊον ἀπὸ τοῦ ἀσχημίου.

Αἱ ἀντιθέσεις λοιπὸν αὐταὶ εἰσὶ τοσοῦτον ἀπαράτητοι διὰ τὴν τέρ- ψιν ἄμα τε και τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀνθρώπων, ὥστε ἀν δὲν ὑπῆρχον, ἐκ φύσεως ἤθελον ἐπινοηθῆ. Καὶ ἡ καλλονὴ ἄνευ τῆς ἀσχημίας, και ἡ ἀρετ

φορα πυροτεχνήματα, ἄτινα καίουσιν ἀφειδῶς, ὡς θυσίαν ἐπὶ βωμοῦ πρὸς τιμὴν τῆς, οἱ τὴν εὐνοίαν τῆς θεᾶς ἐπιζητοῦντες.

Ἀλλ' ἡ βασίλισσα αὕτη τῶν νήσων τὴν τελευταίαν ἐπενεργεῖ μαγεῖαν ἐπὶ τοῦ λατρευόντος αὐτὴν ὑπηκόου τῆς. Τελεῖ τὴν ὑστάτην θριαμβευτικὴν, οὕτως εἶπεῖν, πομπὴν τῆς, διότι μετ' ὀλίγον ἐγκαταλείπει τὴν μαγευτικὴν νῆσον καὶ τὰ σπήλαια καὶ τοὺς λειμῶνας καὶ τὰ ἄλλα τῆς, πρὶν ἢ ὁ χειμὼν σαλπίσῃ τὸ προανάκρουσμά του. Ἰδοὺ αὕτη εἰσερχομένη εἰς τὴν κατάφωτον λέσχην, ὅπου παιανίζει ἐκλεκτὴ μουσικὴ καὶ ἦτις βροθεὶ καλλονῶν χαριτοβρύτων. Παρατηρήσατε πῶς εἰς τὴν ἔλευσίν τῆς πᾶσα ἄλλη καλλονὴ ἀποβάλλει τὴν λάμπην τῆς, ὡς οἱ ἀστέρες ὠχρῶσιν ἐνώπιον τῆς σελήνης. Συνωθοῦνται περὶ αὐτὴν αἱ γνωσταὶ καὶ φίλαι, τὰς ὁποίας ἡδέως πάνυ καὶ οὐχὶ ἀνευ συγκινήσεως ἀποχαιρετᾷ.

Ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν ποιητικῆς τῆς ἀλληλογραφίας, αὐτὴν ἔχουσα κυρίως ἀντικείμενον καὶ γεγραμμένη ὑπὸ αἰσθηματικωτάτου τινὸς νεανίου, ἐνὸς ἐκ τῶν πολλῶν λατρευτῶν τῆς. Τεμάχια τῆς ἀφελούς καὶ χαριέστῃς ταύτης ἀλληλογραφίας περιήλθον εἰς χεῖρας ἡμῶν:

... Ἐν τούτοις δὲ ἀνήσυχος μία ψυχὴ προβαίνει,
τὰς φίλας τῆς μὲ ἀσπασμούς καὶ δάκρυα ὑγραίνει.
Τίς εἶνε; ... — φεύγει ... φεύγει, ἄχ! ψυχὴ ἐρωτευμένη;

Καὶ παρακατιόν, εἰς περικοπὴν τινα θαυμασίαν τῶντι, περιγράφεται ἐντελῶς ἡ θεὰ αὕτη, ἰδίως δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς στίχοις:

Ἀφροδίτης ὁμοιάζουν τὰ κοράλλινά τῆς χεῖλη,
Ἵστε καὶ μ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς θεοὺς ἂν συνωμίλει,
βέβαια κ' αὐτὸς ὁ Ἔρως καρδιακὰ θὰ τὴν ἐφίλει.

Ἀλλ' ἄς παρατρέξωμεν πᾶσαν τὴν λοιπὴν γοητείαν τῆς ἐσπέρας ταύτης, καὶ ἴδωμεν τὰς ἀρθονούσας περιπετειῶν καὶ ποικιλίας σκηναῶν ὅσαι λαμβάνουσι χώραν κατὰ τὴν ἀποπομπὴν τῆς θεᾶς ταύτης ἐν μέσῳ βεγγαλικῶν πυρῶν καὶ παιάνων μουσικῆς ἡδυμύλου. Ἐν ἰσομέν αὕτην ἐγκαταλίπουσαν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν τὴν ὠραίαν νῆσον τῆς, ἦτις πενήτηρεται ἐπὶ τῇ στερήσει ἐνὸς ἀδάμαντος, καὶ φεύγουσαν ἐπὶ τοῦ θαλασσίου ἄρματός τῆς. Κατὰ τὸν μακρόθεν φλογερῶς πάνυ ἀτενίζοντα αὐτὴν νεανίαν ποιητὴν, οὕτως τοὺς στίχους κλέπτει ἡ ἡμετέρα Μοῦσα, ὡς ἄλλη Ἥχω, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χάριτος ἀκόμη, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κένται ἄφωνοι,

Φεύγει, καὶ χρυσοπέπιδες δελφίνες προηγούνται,
ἄφροί ἀπ' τὰ βουθύγια τῶν τρικύμαντοι ξεροῦνται.
Οἱ Τρίτωνες σαλπίζοντες ἐκράτουν τὰ ἡνία
τοῦ ἄρματος, ποῦ ἔστυρον θαλάσσια θηρία·
ἄτινα, διασχίζοντα ὕδατα κοιμισμένα,
αὐλάκι ὄπισθεν αὐτῶν ἄφινον ἔς τὸν λιμένα.
Κατόπιν δὲ τοῦ ἄρματος πληθὺς νυμφῶν μυρίων
τὸ τῆς θαλάσσης ἀλμυρὸν διέτρεχον πεδίον,
ἀφίνουσαι τὰ ξέπλεκτα ὠραῖά των μαλλία
εἰς τοῦ ἀέρος τὴν πνοήν, — πνοὴ πολλὰ γλυκεῖα!

Ἦλθον μετ' αὐτῆς ἐπανέλθωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ ἡμέτερα, ἀναθάλλοντες τὴν ἐπανάληψιν τῶν θριάμβων τῆς χαριτοβρύτου ταύτης θεᾶς κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ ἔαρος. Τὰ περὶ αὐτῆς ὀλίγα ταῦτα ἡναγκάσθημεν νὰ ἀναφέρωμεν ἐν ἐλλείψει ἄλλων ἀνεκδότων ἐκ τῶν νήσων, ἄς ἄργα ἐπεσκέφθημεν ἐρέτος ἄλλως τε. ἐνεθυμήθημεν καὶ τὸ τοῦ ποιητοῦ

Δίσχρόν τοι δηρὸν τε μένειν κενεὸν τε νέεσθαι.

Ἐν τούτοις ο βόρρας ἤρχησε νὰ δεικνύη ἀπὸ τινος τοὺς ὀδόντας του. Ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ὑπὸ μολυβδοχρόων νεφελῶν, καὶ ὡς οἱ ναῦται τοῦ Κολόμβου, μετὰ διαρκῆ πλοῦν εἰς τὸ πέλαγος, ἔκραζαν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς ξηρᾶς μετ' εὐχαριστήσεως γῆ! γῆ! οὕτω καὶ ἡμεῖς μετ' ἴσης χαρᾶς εἰς τὰς πρώτας σταγόνας τοῦ εὐεργέτιδος ὀμβροῦ, μετὰ πολύμητον ξηρασίαν, θὰ ἀνακράζωμεν βρ ο χ ή! βρ ο χ ή!

A. — Ω.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑ.

Εἰς τὸ περὶ Ἀρμενίας ἄρθρον τοῦ προλαβόντος φυλλαδίου, (ἐν σελίδι 7, στίχῳ 12 τῆς πρώτης στήλης,) ὅπου ἀναφέρεται ὅτι οἱ Ἀρμένιοι ἠσπάσθησαν τὸν Χριστιανισμόν, ἀντὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 14' αἰῶνος, διόρθου τοῦ Δ' αἰῶνος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ο ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ. Σύγγραμμα περιοδικόν, ἐκδιδόμενον κατὰ διμηνίαν. Τεύχος Α'. Τόμος Α'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Βυζαντίδος. 1863.

Δὲν εἴμεθα πρῶτοι ἡμεῖς οἱ διακηρύξαντες ὅτι αἱ ἐπὶ ὑψηλῷ σκοπῷ, ἐπὶ ἠθικῇ διαπλάσει καὶ διανοητικῇ ἀναπτύξει γινόμεναι συνελεύσεις ἢ σύλλογοι μεγαλύνουσι τὸν ἄνθρωπον, καθιστῶσαι αὐτὸν ἄξιον τοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς κλήσεώς του. Τὸ εἶπον πρὸ ἡμῶν οἱ σοφοὶ ὄλων τῶν ἔθνων, — τὸ εἶπεν ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος ποιητῆς, γνωμοδοτήσας πάνυ ὀρθῶς πρὸ δισχιλίων ἐτῶν ὅτι «αἱ ἀγοραὶ ἀριπρεπέας τοὺς ἄνδρας τελέθουσι.»

Καὶ πῶς ὄχι, ἀφοῦ βλέπομεν τὰς ἀκαταλόγιστους ὠφελείας καὶ τὰς ἐκ τοῦ ἠθικοῦ τούτου, οὕτως εἶπεῖν, συνεταιρισμοῦ θαυμασίας προόδους;

Ἄδεια τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως, τῆς πατρικῶς κηδομένης περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς βελτιώσεως τῶν πάσης τάξεως ὑπηκόων Αὐτῆς, συνέστη πρότινος ἐν τῇ μεγαλουπόλει ἡμῶν Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος, πρὸ ἡμῶν ὑποσχόμενος τὰ καλὰ καὶ χρησιμεύων τῶντι ὡς τὸ ζώπυρον τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν τελευταῖοι ὅτι ὁ ἀριπρεπῆς οὗτος θίασος ἐξετέλεσε καὶ ἐκτελεῖ θαυμασίως τὴν ἀποστολὴν του, παρορμῶν ἀνευδρότως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμματικῶν τῶν πατρῶων, δαδουχῶν εἰς τὰ καλὰ τῆς παιδείας, καὶ ὡς τηλαυγῆς φανὸς διαχέων πανταχόθεν ἄπλετον φῶς.

Τὸ ἀναγγελλόμενον περισπούδαστον Σύγγραμμα τοῦ ἀξιολόγου τούτου Καθηδρύματος, οὕτως ἀνεγνωμεν ἀπλήστως τὸ Α' τεύχος, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ κορωνὴ τῶν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Συγγραμμάτων, καθὼ περιέχον πολλὰ σπουδαῖα ἀναγνώσματα, φιλολογικὰ, ἐπιστημονικὰ καὶ παντοῖα ἄλλα, ἐν οἷς τὰ πολλαχῶς ἐνδιαφέροντα τὸ ἐνταῦθα κοινὸν Πρακτικὸν τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου.

Μὴ δυνάμενοι σήμερον νὰ ἐκφράσωμεν τὸ καταπλημμυροῦν τὴν καρδίαν ἡμῶν αἶσθημα ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ τὰ μέγιστα τιμῶντος τὴν φιλολογίαν ἡμῶν τούτου ἔργου διὰ τὸ στενὸν τοῦ χώρου, ἀναβάλλομεν τὰς ἐπὶ τούτου κρίσεις ἡμῶν εἰς εὐκαιρον. P.

ΑΙΝΙΓΜΑ 22.

Ὁ ἡμισυς προστάζω
ὁ δὲ λοιπὸς, ὠραῖον
ἄνθος, μῦρα σταλάζω.
Ὅλος δ' ἐν συντομίᾳ
ἐπὶ νώτων εὐρέων
πόσα καλὰ βαστάζω!
Ἦπειρος, βαβαί! ποῖα.

N. K.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΓΗ' ΑΡΙΘΜΟΝ 21 ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Δύσκολον εἶν' τὸ αἰνίγμα: — τὸ ἔλυσα, κ' ἐπίσθηγ
ὅτι ὑπάρχει ἀληθὲς, ἀφοῦ ἐσπυρολογίσθηγ
ὅτι θεὸς μὲν ἑαυτοῦ τὸν ὅμοιον δὲν βλέπει,
τὸν ὅμοιον ὁ βασιλεὺς σπανίως θεωρεῖ,
ὅς τὸν χωρικὸν πλὴν συνεχῶς ἡ τύχη ἐπιτρέπει
ἴσον αὐτῷ καὶ ὅμοιον παντοῦ νὰ θεωρῇ.

M. N. ΒΙΚΕΛΛΑΣ.